

Ocena stanu sanitarnego miasta Świętochłowice
za rok 2018

Spis treści :

<i>Epidemiologia</i>	<i>str.4</i>
<i>Higiena Żywności, Żywienia i Przedmiotów Użytku</i>	<i>str.23</i>
<i>Higiena Komunalna i Środowiska</i>	<i>str.26</i>
<i>Higiena Pracy</i>	<i>str.37</i>
<i>Higiena Dzieci i Młodzieży</i>	<i>str.43</i>
<i>Zapobiegawczy Nadzór Sanitarny</i>	<i>str.45</i>
<i>Oświata Zdrowotna</i>	<i>str.50</i>

ŚWIĘTOCHŁOWICE

Miasto na prawach powiatu, położone w południowej Polsce, na terenie Górnego Śląska, na obszarze obejmującym Górnośląski Okręg Przemysłowy.

Przez miasto przepływa rzeka Rawa, największym z 13 naturalnych zbiorników wodnych jest Staw Kalina. Miasto graniczy z Bytomiem, Chorzowem i Rudą Śląską. Układ przestrzenny miasta tworzą dwa skupiska zwartej zabudowy - obiektów przemysłowych przemieszanych

z budownictwem mieszkaniowym. Dzielnicami Świętochłowic są:

- Centrum,
- Zgoda,
- Lipiny,
- Chropaczów,
- Piaśniki.

Obszar miasta obejmuje **13,31 km²**

W roku 2018 roku zamieszkiwało je – **50 185 osób**

Świętochłowice są najgęściej zaludnionym miastem w województwie śląskim i należy do najgęściej zaludnionych miejscowości w Europie.

Epidemiologia

Na terenie miasta Świętochłowice w roku 2018 zarejestrowano zachorowania na następujące choroby zakaźne :

Lp.	Jednostka chorobowa	liczba zach.	wsk.zap.
1.	Salmonelloza :		
-	zatrucia pokarmowe	9	17,93
-	inne zakażenia pozajelitowe	1	1,99
2.	Inne bakteryjne zakażenia jelitowe ogółem :		
-	wywołane przez E.coli biegunkotwórczą	1	1,99
-	wywołane przez <i>Clostridium difficile</i>	24	47,82
-	nieokreślone	2	3,99
3.	Inne bakteryjne zakażenia jelitowe u dzieci do lat 2	2	20,6
4.	Lambioza (gardioza)	2	3,99
5.	Wirusowe i inne określone zakażenia jelitowe ogółem :		
-	wywołane przez rotawirusy	45	89,67
-	wywołane przez norowirusy	8	15,94
-	inne określone	6	11,96
-	nieokreślone	34	67,75
6.	Wirusowe zakażenia jelitowe u dzieci do lat 2	36	71,73
7.	Biegunka i zapalenie żołądkowo-jelitowe BNO, o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu - ogółem	37	73,73
-	w tym u dzieci do lat 2	2	20,6
8.	Płonica (szkarlatyna)	39	77,71
9.	Choroba wywołana przez <i>Streptococcus pyogenes</i> , inwazyjna: - róża	6	11,96
10.	Kiła :		
-	wczesna	4	7,97
-	późna	1	1,99
11.	Borelioza z Lyme	13	25,9
12.	Styczność i narażenie na wściekliznę / potrzeba szczepień	8	15,94
13.	Ospa wietrzna	101	201,26
14.	Wirusowe Zapalenie Wątroby :		
-	typu B - przewlekłe	12	23,91
-	typu C wg definicji przypadku – 2014r	11	21,92
15.	Nowo wykryte zakażenia HIV	6	11,96
16.	Zapalenie opon mózgowych inne i nieokreślone	1	1,99
17.	Grypa J10-J11 potwierdzona badaniami ogółem:	2	3,99
-	dzieci w wieku 0-14 lat	2	3,99
18.	Grypa, zachorowania grypopodobne, ostre zakażenia dróg oddechowych - ogółem :	20541	40930,56
-	u dzieci w wieku 0-14 lat	8898	17730,4
19.	Gruźlica	7	13,95

Liczba ludności m. Świętochłowice 50185

Liczba dzieci do lat 2 - 971

Oceniając sytuację epidemiologiczną miasta Świętochłowice w roku 2018 można stwierdzić, że w porównaniu z rokiem 2017 **zmniejszyła się liczba zachorowań i wskaźniki zapadalności na:**

1. Wirusowe i inne określone zakażenia jelitowe :
 - inne określone o 3 zachorowania (wsk.zap. 11,96)
 - nieokreślone o 32 zachorowania (wsk.zap.67,75)
2. Choroba wywołana przez Streptococcus pyogenes, inwazyjna : róża o 6 zachorowań (wsk.zap.11,96)
3. Styczność i narażenie na wściekliznę/potrzeba szczepień o 6 zachorowa (wsk.zap.15,94)
4. Ospa wietrzna o 91 zachorowań (wsk.zap.201,26)
5. Zapalenie opon mózgowych inne i nieokreślone o 5 zachorowań (wsk.zap.1,99)
6. Grypa J10-J11 potwierdzona badaniami ogółem o 1 zachorowanie (wsk.zap.3,99)
7. Grypa, zachorowania grypopodobne, ostre zakażenia dróg oddechowych ogółem o 983 (wsk.zap.40930,56)
 - u dzieci w wieku 0-14 lat o 1978 zachorowań (wsk.zap.17730,4)
8. Gruźlica o 10 zachorowań (13,95)

Zwiększyła się liczba zachorowań i wskaźniki zapadalności na:

1. Salmonelloza
 - zatrucia pokarmowe o 1 zachorowanie (wsk.zap. 17,93)
2. Inne bakteryjne zakażenia jelitowe ogółem:
 - wywołane przez E.coli biegunkotwórczą o 1 zachorowanie (wsk.zap.1,99)
 - wywołane przez Clostridium difficile o 20 zachorowań (wsk.zap.47,82)
 - nieokreślone o 1 zachorowanie (wsk. zap. 1,99)
3. Wirusowe i inne określone zakażenia jelitowe:
 - wywołane przez rotawirusy o 3 zachorowania (wsk.zap.89,67)
 - wywołane przez norowirusy o 8 zachorowań (wsk.zap.15,94)
4. Wirusowe zakażenia jelitowe u dzieci do lat 2 o 9 zachorowań (wsk.zap.71,73)
5. Biegunka i zapalenie żołądkowo-jelitowe BNO o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu - ogółem o 26 zachorowań (wsk.zap.73,73), w tym dzieci do lat 2 o 1 zachorowanie (wsk.zap.20,6)
6. Płonica o 23 zachorowania (wsk.zap.77,71)
7. Kiła :
 - wczesna o 3 zachorowania (wsk.zap.7,97)
 - późna o 1 zachorowanie (wsk.zap.1,99)
8. Borelioza z Lyme o 6 zachorowań (wsk.zap.25,9)
9. Wirusowe zapalenie wątroby
 - typu B - przewlekłe o 2 zachorowania (wsk.zap. 23,91))
 - typu C wg definicji przypadku - 2014r. o 3 zachorowanie (wsk.zap.21,92)
10. Nowo wykryte zakażenia HIV o 3 zachorowania (wsk.zap.11,96)
- 11.Grypa J10-J11 potwierdzona badaniami u dzieci w wieku 0-14 lat o 1 zachorowanie (wsk.zap.3,99)

W odniesieniu do roku 2017 nie rejestrowano zachorowań na: Inne bakteryjne zakażenia jelitowe - inne określone, jersiniozę pozajelitową, mikobakteriozy, wirusowe zapalenie opon mózgowych- inne określone i nieokreślone, wzw typu A, wzw typu B+C, AIDS, świnkę, chorobę wywołaną przez Haemophilus influenzae - inna określone i nieokreślona, bakteryjne

zapalenie opon mózgowych i/lub mózgu - inne określone, zapalenie mózgu - inne i nieokreślone.

Ponadto nie rejestrowano zachorowań na: czerwonkę, błonicę, odrę, malarię, tężec, OPW.

Choroby o etiologii wirusowej

- ospa wietrzna 101 zachorowań (wsk.zap.201,26)
- grypa J10-J11 potwierdzona badaniami ogółem 2 zachorowania (wsk.zap.3,99)
u dzieci w wieku 0-14 lat 2 zachorowania (wsk.zap.3,99)
- grypa ogółem 20541 zachorowań (wsk.zap.0930,56)
u dzieci w wieku 0-14 lat 8898 zachorowań (wsk.zap.17730,4)
- WZW typu B 12 zachorowań (wsk.zap.23,91)
- WZW typu C 11 zachorowań (wsk.zap.21,92)
- wirusowe zakażenia jelitowe ogółem 93 zachorowań (wsk.zap.185,31)
- wirusowe zakażenia jelitowe u dzieci do lat 2 36 zachorowań (wsk.zap.370,75)

1.1.1 Ospa wietrzna

Zarejestrowano **101** zachorowań, **o 91 zachorowań mniej** niż w roku 2017 (57 zachorowań wystąpiło u płci męskiej, 44 zachorowania u płci żeńskiej).

Najwięcej zachorowań wystąpiło w grupach wiekowych:

0 – 4 lat - 50 zachorowań
5 – 9 lat - 32 zachorowania
30 – 34 lat - 5 zachorowań

Najwięcej zachorowań rejestrowano w miesiącach:

styczeń - 30 zachorowań
kwiecień - 16 zachorowań
marzec - 14 zachorowań

W ciągu ostatnich 5 lat najwyższy wskaźnik zapadalności rejestrowano w roku 2014 (1592,41), najniższy w roku sprawozdawczym (201,26).

1.1.2. Grypa J10 - J11 ogółem

W roku sprawozdawczym rejestrowano **2** zachorowania na **grypę typu A** (1 zachorowanie u płci męskiej i 1 zachorowanie u płci żeńskiej) (wsk.zap.3,99).
Zachorowania zarejestrowano w grupach wiekowych 0 – 4 lat.

1.1.3. Grypa

Zgodnie z definicją przyjętą na potrzeby nadzoru nad chorobami zakaźnymi w krajach Unii Europejskiej zarejestrowano **20541** zachorowań **o 983 zachorowania mniej** niż w roku 2017. Chorowało **8898** dzieci w wieku 0-14 lat, **o 1978 zachorowań mniej** niż w roku 2017.

W ciągu ostatnich pięciu lat najwyższy wskaźnik zapadalności rejestrowano w roku 2017 (42470,4), a najniższy w roku 2014 (37342,21).

1.1.4. Wirusowe zapalenie wątroby typu B

Zarejestrowano **12** zachorowań na **WZW typu B przewlekłe i BNO (B18.1)**, **o 2 zachorowania więcej** niż w roku 2017 (9 zachorowań u płci męskiej, 3 zachorowania u płci żeńskiej).

Najwięcej zachorowań rejestrowano w grupach wiekowych:

25 – 29 lat	3 zachorowania
35 – 39 lat	2 zachorowania

Wszystkie osoby z bliskiego kontaktu z chorym informowane były na piśmie o możliwości zaszczepienia się p/WZW typu B nieodpłatnie (zgodnie z Programem Szczepień Ochronnych).

W ciągu ostatnich pięciu lat najwyższy wskaźnik zapadalności rejestrowano w roku 2016 (43,44), najniższy w roku 2017 (19,73).

1.1.5. Wirusowe zapalenie wątroby typu C

Zarejestrowano **11** zachorowań na **WZW typu C przewlekłe (B18.2)**, **o 3 zachorowania więcej** niż w roku 2017 (6 zachorowań u płci męskiej, 5 zachorowań u płci żeńskiej).

Zgodnie z obowiązującą definicją przypadku w roku sprawozdawczym wszystkie przypadki zachorowań na WZW typu C przewlekłe zakwalifikowano wg definicji 2014r.

Najwięcej zachorowań wystąpiło w grupie wiekowej :

65 -74 - 6 zachorowań

Chorzy informowani byli na piśmie o możliwości zaszczepienia się p/WZW typu B nieodpłatnie (zgodnie z Programem Szczepień Ochronnych).

W ciągu ostatnich pięciu lat najwyższy wskaźnik zapadalności rejestrowano w roku 2015 (27,46), najniższy w roku 2008 (15,78).

Poradnia Hepatologiczna zarejestrowała: 7 nowych zachorowań na WZW typu B i 6 nowych zachorowań na WZW typu C.

W roku 2018 p/WZW B zaszczepiono ogółem:

- noworodków 450

- pracownicy służby zdrowia 1
- z otoczenia chorego i nosiciela 6
- inne osoby 264
- osoby z przewlekłym uszkodzeniem wątroby (HCV) 2

1.1.6. Wirusowe zakażenia jelitowe, ogółem:

W roku sprawozdawczym zarejestrowano:

93 zachorowania na wirusowe zakażenia jelitowe ogółem, w tym:

- **45** zachorowania na wirusowe zakażenie jelitowe wywołane przez **rotawirusy**, o **3 zachorowania więcej** niż w roku 2017 (16 zachorowań u płci męskiej i 29 zachorowań u płci żeńskiej) (wsk.zap. 89,67).
- **8** zachorowań na wirusowe zakażenia jelitowe wywołane przez norowirusy 7 zachorowań wystąpiło u płci męskiej 1 zachorowanie u płci żeńskiej (wsk.zap.15,94). W roku 2017 nie rejestrowano zachorowań na tę jednostkę chorobową.
- **34** zachorowania na wirusowe zakażenia jelitowe, nieokreślone o **32** zachorowania mniej niż w roku 2017 (16 zachorowań u płci męskiej i 18 zachorowań u płci żeńskiej) (wsk.zap. 67,75).
- **6** zachorowań na wirusowe zakażenia jelitowe, inne określone o **3** zachorowania mniej niż w roku 2017 (4 zachorowania u płci męskiej i 2 zachorowania u płci żeńskiej) (wsk.zap. 11,96).

36 zachorowań wystąpiło w grupie wiekowej do lat 2.

1.1.7 Różyczka

W związku z „Programem WHO Eliminacji Odry/Różyczki” przeprowadzono badanie nadzоровe materiału biologicznego pobranego od jednej osoby podejrzanej o zachorowanie. Przeprowadzone badanie nie wykazało obecności wirusa różyczki w pobranym materiale.

1.2. Choroby o etiologii bakteryjnej

- borelioza z Lyme	13 zachorowań	(wsk.zap. 25,9)
- płonica	39 zachorowań	(wsk.zap. 77,71)
- zatrucia pokarmowe	9 zachorowań	(wsk.zap. 17,93)
- salmonelloza – inne zakażenia pozajelitowe	1 zachorowania	(wsk.zap. 1,99)
- gruźlica	7 zachorowań	(wsk.zap. 13,95)
- inne bakteryjne zakażenia jelitowe ogółem	27 zachorowań	(wsk.zap. 53,8)
- biegunka i zapalenie żołądkowo-jelitowe BNO	37 zachorowań	(wsk.zap.73,73)
- choroba wywołana przez Streptococcus pyogenes inwazyjna-róża	6 zachorowań	(wsk.zap. 11,96)
- kiła wczesna	4 zachorowanie	(wsk.zap. 7,97)
- kiła późna	1 zachorowanie	(wsk.zap.1,99)

1.2.1 Borelioza

Zarejestrowano 13 zachorowań na boreliozę z Lyme, o **6 zachorowań więcej**

niż w roku 2017 (4 zachorowania u płci męskiej, 9 zachorowań u płci żeńskiej).

Najwięcej zachorowań rejestrowano w grupie wiekowej:

45 – 49 lat - 3 zachorowania

Wszystkie zachorowania wykazano jako **przypadki potwierdzone**.

W ciągu ostatnich pięciu lat najwyższy wskaźnik zapadalności rejestrowano w roku 2016 (47,38), najniższy w roku 2017 (13,81).

1.2.2. Płonica (Szkarlatyna)

Zarejestrowano **39** zachorowań, **o 23 zachorowania więcej** niż w roku 2017 (24 zachorowania u płci męskiej, 15 zachorowań u płci żeńskiej).

Zachorowania rejestrowano w grupach wiekowych:

5 – 9 lat - 22 zachorowania

0 – 4 lat - 13 zachorowań

Najwięcej zachorowań rejestrowano w miesiącach:

listopad

grudzień } po 12 zachorowań

październik - 6 zachorowań

luty - 3 zachorowania

W ciągu ostatnich pięciu lat najwyższy wskaźnik zapadalności rejestrowano w roku 2015 (166,76), najniższy w roku 2017 (31,57).

1.2.3. Zatrucia pokarmowe

Zarejestrowano **9** zatruc pokarmowych **wywołanych pałeczkami Salmonella o 1 zachorowanie więcej** niż w roku 2017 (4 zachorowania u płci męskiej, 5 zachorowań u płci żeńskiej)

Zachorowania rejestrowano w grupach wiekowych:

0 – 4 lat - 4 zachorowania

5 – 9 lat - 3 zachorowania

75 lat i więcej - 2 zachorowania

Czynnikiem etiologicznym zatruc pokarmowych wywołanych pałeczkami Salmonella była:

Salmonella spp - 3 zachorowania

Salmonella Enterica - 1 zachorowania

Salmonella Enteritidis - 4 zachorowanie

Salmonella Typhimurium - 1 zachorowanie

Przeprowadzona analiza nie wykazała powiązań pomiędzy zachorowaniami.

W ciągu ostatnich pięciu lat najwyższy wskaźnik zapadalności rejestrowano w roku sprawozdawczym (17,93), najniższy w roku 2014 (3,88).

W ramach nadzoru epidemiologicznego przebadano **24** osób z kontaktu z chorym.

W roku 2018 zarejestrowano **4 nowych** nosicieli Salmonellozy spp.

Na bieżąco prowadzony był nadzór nad nosicielami zarazków schorzeń jelitowych.

Nie rejestrowano zatruć grzybami.

1.2.4. Salmonelloza inne zakażenia pozajelitowa

Zarejestrowano **1** zachorowanie na salmonellozę zakażenie pozajelitowe. W roku 2017 nie rejestrowano w/w zachorowania.

Zachorowanie wystąpiło u płci żeńskiej w grupie wiekowej 75 lat i więcej - czynnik etiologiczny – Salmonella Enteritidis

1.2.5. Gruźlica

Zarejestrowano **7** zachorowań na gruźlicę o **10** zachorowań mniej niż w roku 2017 (5 zachorowań u płci męskiej, 2 zachorowania u płci żeńskiej).

Zarejestrowano **2** wznowy.

Zachorowania rejestrowano w grupach wiekowych:

50 – 54 lat	- 2 zachorowania
55 – 59 lat	- 1 zachorowanie
60 – 64 lat	- 2 zachorowania
65 – 69 lat	- 1 zachorowanie
75 >	- 1 zachorowanie

W roku sprawozdawczym nie rejestrowano **zgonu z powodu gruźlicy**.

Wg statusu społecznego zachorowania rejestrowano wśród:

- osoby pracujące – 1
- osoby bezrobotne – 2
- emeryci/renciści – 4

1.2.8. Inne zachorowania o etiologii bakteryjnej

W roku sprawozdawczym zarejestrowano:

27 zachorowań na inne bakteryjne zakażenia jelitowe ogółem, o 21 zachorowań więcej niż w roku 2017 (wsk.zap. 53,8) w tym:

- 1 zachorowanie wywołane przez **E.coli biegunkotwórczą** (wsk.zap.1,99).Zachorowanie wystąpiło u płci żeńskiej w grupie wiekowej 0.
- 24 zachorowania wywołane przez **Clostridium difficile** (wsk.zap.47,82) 13 zachorowań wystąpiły u płci męskiej i 11 zachorowań u płci żeńskiej.

Zachorowania wystąpiły w grupie wiekowej:

75 lat i więcej	- 13 zachorowań
60 - 64 lat	- 5 zachorowań
65 - 74 lat	- 4 zachorowania

- 2 zachorowania na bakteryjne zakażenia jelitowe, nieokreślone (wsk.zap. 3,99) u płci męskiej.

1 zachorowanie na zapalenie opon mózgowych inne i nieokreślone - zachorowanie wystąpiło u płci żeńskiej) (wsk.zap.1,99) o **5 zachorowań mniej** niż w roku 2017. Zachorowanie wystąpiło w grupie wiekowej 25-29 lat.

1.2.9. Biegunka i zapalenie żołądkowo – jelitowe BNO

W roku sprawozdawczym zarejestrowano **37** zachorowań na biegunkę i zapalenie żołądkowo-jelitowe BNO, o **26 zachorowań więcej** niż w roku 2017 (13 zachorowań u płci męskiej, 24 zachorowania u płci żeńskiej).

Najwięcej zachorowań wystąpiło w grupie wiekowej:

75 lat i więcej	- 18 zachorowań
25 - 29 lat	- 4 zachorowania
30 - 34 lat	- 3 zachorowania
35 – 39 lat	- 3 zachorowania
55 – 59 lat	- 3 zachorowania

Najwięcej zachorowań rejestrowano w miesiącu:

luty - 30 zachorowań

1.2.10. Choroba wywołana przez *Streptococcus pyogenes*, inwazyjna:

Zarejestrowano **6** zachorowań na różę, o **6** zachorowań mniej niż w roku 2017 (3 zachorowania u płci męskiej, 3 zachorowania u płci żeńskiej).

Zachorowania wystąpiły w grupach wiekowych:

60 – 64 lat	} po 1 zachorowaniu	- 2 zachorowania
30 – 34 lat		
45 – 49 lat		

50 – 54 lat
65 – 74 lat

6 zachorowań wykazano jako **przypadki możliwe**.

1.2.11. Choroby przenoszone drogą płciową

Zarejestrowano **4** zachorowania **na kiłę wczesną (wsk.zap. 7,97)**, o **3** zachorowania **więcej** nie w roku 2017.

Wszystkie przypadki wystąpiły u płci męskiej w grupie wiekowej 25 – 29 lat i 30 - 34 lat. **2** zachorowania wykazano jako przypadki możliwe i **2** jako przypadki potwierdzone badaniami.

1 zachorowanie zarejestrowano **na kiłę późną (wsk.zap.1,99)**. Zachorowanie wystąpiło u płci męskiej w grupie wiekowej 40- 44 lat. Wykazano jako przypadek możliwy.

1.3. Inne zachorowania

- pokąsania - 8 przypadków (wsk.zap. 15,94).

1.3.1. Styczność i narażenie na wściekliznę/potrzeba szczepień

Zarejestrowano ogółem **8** osób pokąsanych przez zwierzęta o **6 przypadków mniej** niż w roku 2017. Wszystkie osoby podjęły szczepienia p/wściekliznie (wsk.zap. 15,94).

1.3.2. Zatrucia środkami zastępczymi, tzw. „Dopalacze“

W roku sprawozdawczym zarejestrowano **19 przypadków** zatruc środkami zastępczymi o **15 przypadków mniej** niż w roku 2017 (16 przypadków u płci męskiej i 3 przypadki u płci żeńskiej).

Zatrucia wystąpiły w grupach wiekowych:

15 - 19 lat	-	4 przypadki
20 - 24 lat	-	4 przypadki
25 - 29 lat	-	2 przypadki
30 - 34 lat	-	7 przypadków
35 - 39 lat	-	1 przypadek
40 - 44 lat	-	1 przypadek

W **4 przypadkach** zostały oznaczone nazwy „dopalaczy”:
MOCARZ, PYŁEK, FUNKY, SZTYWNY MISZA.

W **15 przypadkach** nazwa „dopalacza” lub substancji psychoaktywnej - **nieznana**.

Ogniska epidemiczne

W roku sprawozdawczym zarejestrowano **4 ogniska epidemiczne: 2 ogniska domowe, 2 szpitalne:**

1) Ognisko domowe – Świętochłowice ul. Katowicka 69/9

Na podstawie przeprowadzonego dochodzenia epidemiologicznego ustalono, że objawy zatrucia/zakażenia drogą pokarmową wystąpiły u 2 rodzeństwa dnia 01.01.2018r. Czynnikiem etiologicznym zakażenia był Rotawirus (RV+). Dzieci hospitalizowane w SP ZOZ Zespole Szpitali Miejskich w Chorzowie, przy ul. Truchana 7, na Oddziale Niemowlęcymi i Patologii Noworodka. Narażone były 4 osoby, chore 2 dzieci w grupie wiekowej 0-4 lat. Wydano zarządzenie w formie zaostrenia reżimu sanitarnego w związku z likwidacją ogniska.

2) Ognisko domowe – Świętochłowice ul. Wojska Polskiego 10/5

Na podstawie przeprowadzonego dochodzenia epidemiologicznego ustalono, że objawy zatrucia/zakażenia drogą pokarmową wystąpiły u 2 rodzeństwa dnia 17.02.2018r. Czynnikiem etiologicznym zakażenia był Rotawirus (RV+). Dzieci hospitalizowane w ZOZ Szpitala Powiatowego w Świętochłowicach, na Oddziale Pediatrycznym. Narażone były 4 osoby, chore 2 dzieci w grupie wiekowej 0-4 lat. Wydano zarządzenie w formie zaostrenia reżimu sanitarnego w związku z likwidacją ogniska.

3) Zakład Opiekuńczo-Lecznicy w Świętochłowicach, Oddział Terapii Uzależnień od Alkoholu Szpitala Powiatowego w Świętochłowicach, Oddział Neurologiczny Szpitala Powiatowego w Świętochłowicach.

W dniu 23.01.2018r. pielęgniarka epidemiologiczna Szpitala Powiatowego w Świętochłowicach zgłosiła telefonicznie wystąpienie ogniska zatrucia/zakażenia pokarmowego w Zakładzie Opiekuńczo-Lecznicy w Świętochłowicach, Oddziale Terapii Uzależnień od Alkoholu Szpitala Powiatowego w Świętochłowicach, Oddziale Neurologicznym Szpitala Powiatowego w Świętochłowicach.

Na podstawie przeprowadzonego dochodzenia epidemiologicznego ustalono, że objawy zatrucia/zakażenia pokarmowego wystąpiły u 29 osób, narażonych zostało 124 osoby. Czynnikiem etiologicznym zakażenia nieokreślony.

Decyzją Dyrektora Szpitala wprowadzono: reżim sanitarny i kohortację pacjentów.

Kontrola sanitarna nie wykazała nieprawidłowości.

4) Szpital Powiatowy w Świętochłowicach, Oddział Wewnętrzny, ul. Chorzowska 38

W dniu 11.12.2018r. pielęgniarka epidemiologiczna Szpitala Powiatowego w Świętochłowicach zgłosiła telefonicznie wystąpienie ogniska zatrucia/zakażenia pokarmowego na Oddziale Wewnętrznym.

Na podstawie przeprowadzonego dochodzenia epidemiologicznego ustalono, że objawy zatrucia/zakażenia pokarmowego wystąpiły u 10 osób, narażonych zostało 54 osoby. Czynnikiem etiologicznym zakażenia było *Clostridium difficile*. Zanotowano 3 zgony.

Decyzją Dyrektora Szpitala wprowadzono: reżim sanitarny i kohortację pacjentów.

Kontrola sanitarna nie wykazała nieprawidłowości.

Na dzień 31.12.2018r. ognisko zakażenia nie wygasło, jest w toku.

Prowadzono bieżący nadzór nad terminowym zgłaszaniem przez lekarzy na zgodnych z wymogami rozporządzenia formularzach zgłoszeń wszystkich podejrzeń, zachorowań i zgonów na choroby zakaźne. Prowadzono rejestr zachorowań wg jednolitego programu komputerowego i w książkach chorób zakaźnych.

Wywiady epidemiologiczne były przeprowadzane terminowo do 24 godzin od zgłoszenia.

Ogółem przeprowadzono **135 wywiadów epidemiologicznych.**

II. SZCZEPIENIA OCHRONNE

W roku 2018 obowiązkowe szczepienia ochronne dzieci i młodzieży od 0-19 r. ż. wykonywane były w 7 poradniach dziecięcych i 1 oddziale noworodkowym. Oddział noworodkowy i poradnie „D” skontrolowano przynajmniej 1 raz w roku. Przeprowadzone kontrole nie wykazały nieprawidłowości w zakresie szczepień ochronnych. Pracownicy Sekcji Epidemiologii sprawdzali zarówno warunki przechowywania preparatów szczepionkowych, stan sanitarny punktów szczepień jak również prowadzenie rzetelnej dokumentacji medycznej w zakresie szczepień. Podczas przeprowadzanych kontroli poruszano aktualne problemy i zagadnienia związane ze szczepieniami ochronnymi.

Szczepienia p/gruźlicy noworodków wykonano w 98,78%.

Odsetek uodpornionych dzieci w drugim roku życia kształtował się na następującym poziomie :

- p/błonicy i tężcowi - 96,14%
- p/krztuścowi - 96,14%
- p/poliomyelitis - 95,96 %
- p/haemophilus influenzae - 96,14 %
- p/śwince, odrze i różyczce - 73,53%
- p/pneumokokom - 95,22%

Dzieci w 6 roku życia zaszczepiono I dawką przypominającą przeciwko błonicy, tężcowi i krztuścowi i poliomyelitis w 69,05 % , tj. o 10,73 % mniej aniżeli w roku ubiegłym.

W 10-tym roku życia przeciw śwince, odrze i różyczce zostało zaszczepionych 99,81% dzieci, o 15,68% więcej niż w roku 2017. Młodzież w 14-tym roku życia zostali zaszczepieni II dawką przypominającą p/błonicy i tężcowi w 84,07%, o 3,43 % więcej od roku poprzedniego. Młodzież w 19-tym roku życia w 80,35% została uodporniona p/tężcowi i błonicy, tj. o 9,25 więcej niż w roku ubiegłym.

W ramach szczepień zalecanych, profilaktycznie, odpłatnie p/WZW typu B szczepienia podjęły 238 osoby, 4 dawką przypominającą doszczepiło się 26 osób. P/WZW typu A zaszczepiło się 41 osób, p/grypie szczepienia podjęło 1453 osób.

Dodatkowo, w ramach szczepień zalecanych zaszczepiono przeciwko pneumokokom 206 osób, w tym 191 w wieku od 0 do 4 lat.

W roku sprawozdawczym prowadzono realizowaną przez Ministerstwo Zdrowia Akcję „Wiosna bez pneumokoków” podczas której szczepiono dzieci do 5 r.ż., które nie zostały wcześniej zaszczepione.

P/Neisseria meningitidis zaszczepiono 86 osób.

Przeciwko biegunce rotawirusowej zaszczepiono 99 dzieci w pierwszym roku życia .

Analizując sytuację stanu zaszczepienia dzieci i młodzieży stwierdza się, że stan uodpornienia w rocznikach podlegających do szczepień obowiązkowych jest zadowalający.

W celu poprawy uodpornienia na nadzorowanym terenie do wszystkich punktów szczepień rozesłano analizę stanu zaszczepienia dzieci i młodzieży za rok 2017 z zaleceniem opracowania programu naprawczego.

Odsetek osób uchylających się od szczepień pozostaje na podobnym poziomie w porównaniu z latami poprzednimi. W związku z prowadzonym postępowaniem wyjaśniającym mającym na celu ustalenie przyczyn nie zgłaszania się na szczepienia ochronne można stwierdzić, iż znaczny odsetek osób uchylających się od szczepień pozostaje pod wpływem ruchów antyszczepionkowych.

W roku sprawozdawczym kontynuowano nadzór nad osobami uchylającym się. Na podstawie sprawozdań kwartalnych z Poradni, wzywano rodziców/opiekunów dzieci z brakującymi szczepieniami ochronnymi. W związku z uchylaniem się od szczepień w stosunku do 8 osób zamieszkałych na terenie Świętochłowic wystosowano do Wojewody Śląskiego wnioski o wszczęcie postępowania egzekucyjnego.

III. STAN SANITARNY ZAKŁADÓW LECZNICZYCH

Kontrolami w 2018r. objęto zakłady lecznicze, które zaklasyfikowano do kontroli kierując się następującymi kryteriami:

- wykonawstwo zabiegów z użyciem narzędzi/sprzętu wielorazowego użytku,
- wykonawstwo obowiązkowych szczepień ochronnych,
- świadczenie usług medycznych w ramach lecznictwa zamkniętego,
- zgłaszalność chorób zakaźnych,
- brak kontroli w latach poprzednich.

Kontrolami planowymi objęto zakłady lecznicze udzielające stacjonarnych i całodobowych świadczeń zdrowotnych, zakłady lecznicze mające w swoich strukturach poradnie POZ, w szczególności punkty szczepień, zakłady lecznicze ambulatoryjne wykonujące procedury zabiegowe, praktyki stomatologiczne. Wykonawstwo szczepień ochronnych oraz prawidłowość prowadzonej przez pielęgniarki dokumentacji w tym zakresie było weryfikowane podczas kontroli kompleksowych oraz kontroli dodatkowych, dwa razy w roku. Kontrolą objęto również punkty szczepień dla dorosłych.

Kontrole poza harmonogramem kontroli przeprowadzane były w pierwszej kolejności w związku z kontrolami sprawdzającymi wykonania decyzji bądź wydanych zaleceń doraźnych. Kontrole ponadplanowe dotyczyły również złożonych interwencji w zakładach leczniczych oraz ze zgłoszeniami podejrzeń wystąpienia ognisk epidemicznych przez placówki medyczne prowadzące lecznictwo zamknięte. Na wniosek strony przeprowadzono kontrole w związku z otwarciem nowych komórek placówek w istniejących zakładach leczniczych a także innych zakładów prowadzących działalność medyczną.

Podczas planowych kontroli w w/w placówkach oceniano:

- bieżący stan sanitarno-porządkowy,
- stan techniczny rzutujący na stan sanitarny,
- zawartość procedur zapobiegających zakażeniom i chorobom zakaźnym i jej zgodność z rodzajem udzielanych świadczeń,
- zgodność procedur higienicznych z ich realizacją,
- ocenę ryzyka wystąpienia zakażenia związanego z wykonywaniem świadczeń medycznych,
- terminowość przeprowadzania kontroli wewnętrznych,
- ocenę wykonawstwa szczepień ochronnych,
- prawidłowość prowadzonej dokumentacji szczepień,
- postępowania z odpadami medycznymi,
- jakość sanitarną ciepłej wody użytkowej w zamkniętych przedsiębiorstwach podmiotów leczniczych na obecność *Legionella sp.* – nadzór prowadzony przez Sekcję NS-HKiŚ,
- działalność Zespołów i Komitetów Kontroli Zakażeń Szpitalnych oraz rejestrację zakażeń szpitalnych i drobnoustrojów alarmowych,
- działania podejmowane przez zakłady lecznicze udzielające całodobowych świadczeń zdrowotnych innych niż szpitalne w zakresie zapobiegania zakażeniom i chorobom zakaźnym.

Zespół Opieki Zdrowotnej Sp. z o.o. w Świętochłowicach jako podmiot leczniczy prowadzi dwa przedsiębiorstwa udzielające całodobowych świadczeń zdrowotnych, tj. Szpital Powiatowy i Zakład Opiekuńczo-Leczniczy oraz przychodnie świadczące usługi ambulatoryjne: Przychodnia nr 2 prowadząca szkołę rodzenia oraz świadcząca usługi w zakresie rehabilitacji oraz Ośrodek Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Poza w/w podmiotem tylko NZOZ Przychodnia Medycyny Rodzinnej prowadzi całodobowe świadczenia medyczne w ramach chirurgii jednego dnia.

Na terenie Świętochłowic funkcjonuje 1 publiczne przedsiębiorstwo podmiotu leczniczego udzielające wyłącznie świadczeń wyjazdowych, tj. filia **Stacji Pogotowia Ratunkowego** w Katowicach.

26 podmiotów leczniczych udzielających świadczeń ambulatoryjnych to :

- **22** podmioty lecznicze świadczące usługi medyczne w zakresie podstawowej i specjalistycznej opieki zdrowotnej,
- **2** punkty poboru materiału do badań laboratoryjnych,
- **2** zakłady opieki długoterminowej domowej.

Do ogólnej liczby placówek wliczono podmiot Zespół Opieki Zdrowotnej w Świętochłowicach Sp. z o.o., który na nadzorowanym terenie posiada 2 zakłady ambulatoryjne. Podmiot leczniczy NZOZ Przychodnia Medycyny Rodzinnej posiada 2 zakłady lecznicze, to samo dotyczy NZOZ Poradni Podstawowej Opieki Zdrowotnej.

Na terenie Świętochłowic funkcjonowały **4 filie**, których siedziby zakładów znajdowały się poza nadzorowanym terenem (filie włączono w w/w wykaz).

Praktyki zawodowe funkcjonujące na terenie Świętochłowic to **30 gabinetów lekarskich i 3 praktyki pielęgniarskie**. Wszystkie praktyki funkcjonują w formie jednoosobowej działalności gospodarczej.

W Świętochłowicach funkcjonowały w roku sprawozdawczym **4** zakłady, których działalność jest uregulowana ustawą o działalności gospodarczej.

PODMIOTY LECZNICZE PROWADZĄCE SZPITALE

Zespół Opieki Zdrowotnej w Świętochłowicach Sp. z o.o. posiada 2 zakłady lecznicze udzielające świadczeń medycznych stacjonarnych tj.: Szpital Powiatowy przy ul. Chorzowskiej 36 oraz Zakład Opiekuńczo-Leczniczy przy ul. Szpitalnej 2.

Ogólnie w w/w obiektach przeprowadzono **9** kontroli sanitarnych, w tym:

- **2** kontrole planowe zgodnie z harmonogramem,
- **2** kontrole sprawdzające,
- **2** kontrole interwencyjne,
- **3** kontrole ponadplanowe oceniające zgłaszalność chorób zakaźnych, przeprowadzone w związku ze zgłoszeniem ognisk epidemicznych.

Sekcja Epidemiologii wydała **2 decyzje** administracyjne nakazujące usunięcie nieprawidłowości które dotyczyły:

- doprowadzenia do stanu czystości ścian i sufitów,
- zapewnienia zmywalnych powierzchni kaloryferów,
- doprowadzenia do stanu zgodnego z wymogami stolarki drzwiowej,
- doprowadzenia szpitala do stanu zgodnego z wymogami rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 26 czerwca 2012 r. w sprawie szczegółowych wymagań, jakim powinny odpowiadać pomieszczenia i urządzenia podmiotu wykonującego działalność leczniczą (Dz. U. z 2012, poz. 739) na zdrowie i życie pacjentów.

1 decyzja została częściowo wykonana w 2018r. Pozostałe terminy decyzji upływają w 2019r. (najdłuższy termin wykonania to 31.10.2019r).

W roku 2018 nie nałożono mandatów karnych.

Procesy dezynfekcji

Narzędzia /sprzęt medyczny wielorazowego użytku po użyciu i wstępnej dezynfekcji w pełnym zanurzeniu w zamykanych pojemnikach z wkładem sitowym jest wysyłany do sterylizatorni przy bloku operacyjnym szpitala w przeznaczonych do tego celu plastikowych, zamykanych pojemnikach lub kontenerach sterylizacyjnych (w przypadku

bloku operacyjnego). Miejscem dezynfekcji są wydzielone pomieszczenia lub miejsca w oddziałach i poradniach przyszpitalnych z zainstalowanym zlewem. Na bloku operacyjnym oraz w trakcie porodowym dezynfekcja przeprowadzana jest w wydzielonych pomieszczeniach. W zakładzie pielęgnacyjno-opiekuńczym dezynfekuje się sprzęt niewymagający dalszej dekontaminacji. Preparaty dezynfekcyjne mają szerokie spektrum działania oraz właściwości myjące. W komórkach organizacyjnych, gdzie przeprowadza się dezynfekcję dostępne są procedury przeprowadzania tych czynności.

Na terenie Szpitala Powiatowego znajduje się pracownia endoskopowa górnego i dolnego odcinka przewodu pokarmowego, gdzie w/w badania diagnostyczne przeprowadzane są w rozdziale czasowym. Zmywalnia usytuowana bezpośrednio przy gabinecie badań jest wyposażona w półautomatyczne urządzenie do mycia i dezynfekcji endoskopów. Urządzenie to posiada funkcje: przeprowadzania testu szczelności, autodezynfekcji, dokumentacji procesów w postaci wydruku. Wydruk z drukarki z parametrami poszczególnych etapów mycia i dezynfekcji jest dołączany do dokumentacji medycznej pacjenta. Jeden raz na kwartał przeprowadza się kontrolę mikrobiologiczną myjni i endoskopów. W oddziałach (dla pacjentów leżących, mający problemy z poruszaniem się po operacjach) kaczki i baseny po użyciu są przenoszone do brudownika a następnie po ich uprzednim opróżnieniu poddawane są dezynfekcji, następnie myte i suszone.

Sterylizacja

Na potrzeby całego szpitala funkcjonują dwa autoklawy zlokalizowane w podręcznej sterylizatorni bloku operacyjnego, gdzie trafiają już zdezynfekowane narzędzia/sprzęt medyczny. W części czystej podręcznej sterylizatorni odbywa się przegląd narzędzi i pakowanie w rękawy foliowo-papierowe/kontenery sterylizacyjne albo w podwójną warstwę papieru krepowego. Do każdego wsadu z narzędziami, kontenera umieszczany jest wskaźnik chemiczny. Każdy pakiet foliowo-papierowy jest zaopatrzony w etykietę z datą sterylizacji i datą ważności zawierającą wskaźnik chemiczny. Przeprowadzana jest również kontrola zgrzewu. Autoklawy są badane po uruchomieniu testem symulacyjnym BOWIE-DICK oraz 1 raz w miesiącu testami biologicznymi Sporal A. Dokumentacja obejmuje wyniki wszystkich testów, w tym archiwizowane są również wydruki z drukarki. Pracownia endoskopowa dysponuje własnym autoklawem, w którym sterylizowane są akcesoria endoskopowe.

Pralnie

Postępowanie z bielizną czystą i brudną określają procedury postępowania. Bielizna brudna do czasu odbioru przez specjalistyczną firmę pralniczą, gromadzona jest w podwójnych workach lub zamykanych pojemnikach i workach (foliowych lub płóciennych). Czysta bielizna przechowywana jest w oddziałach w zamykanych, wydzielonych szafach. Transport bielizny zapewnia pralnia zewnętrzna.

Prosektoria

Na terenie Świętochłowic brak prosektoriów wchodzących w skład przedsiębiorstw podmiotów leczniczych udzielających całodobowych świadczeń medycznych.

Odpady medyczne

Na stanowiskach pracy odpady medyczne gromadzone są w typowych, prawidłowo oznakowanych pojemnikach lub workach foliowych (z zapewnieniem właściwej kolorystyki worków), a następnie, nie rzadziej niż co 72h, transportowane są przy użyciu oznakowanych i zamykanych wózków do stacjonarnego urządzenia chłodniczego (Szpital Powiatowy)

lub do pomieszczenia wyposażonego w urządzenia chłodnicze (Zakład Opiekuńczo-Leczniczy), skąd odbierane są przez specjalistyczny podmiot, z którym ZOZ Świętochłowice zawarł umowę na ich transport i unieszkodliwianie.

Blok żywienia

Szpital Powiatowy w Świętochłowicach otrzymuje gotowe posiłki w systemie cateringowym. Kuchenki oddziałowe składają się z dwóch pomieszczeń: kuchenki właściwej i zmywalni naczyń połączonych okienkiem podawczym lub z jednego pomieszczenia z podziałem na stronę czystą i brudną. Kuchenka mleczna składa się z jednego pomieszczenia, w którym znajduje się sterylizator. Niemowlęta obecnie żywione są gotowymi jednorazowymi mieszankami przy użyciu smoczków jednokrotnego użytku. Opracowane są instrukcje i procedury oparte na zasadach systemu HACCP, zapewniające bezpieczeństwo żywionych pacjentów. Niemowlęta w oddziale noworodkowym karmione są przez matki pokarmem naturalnym. Matkom, którym brak pokarmu oddział zabezpiecza karmienie dzieci poprzez podanie mleka RTF (Ready to feed), gotowego do spożycia również przy użyciu smoczków jednorazowego użytku.

Nadzór nad jakością wody użytkowej w stacjonarnych podmiotach leczniczych:

W 2018 r. Sekcja NS-HKiŚ nie przeprowadziła kontroli na obecność bakterii Legionella sp. w ciepłej wodzie użytkowej.

Zakłady lecznicze udzielające ambulatoryjnych świadczeń zdrowotnych

W roku bieżącym skontrolowano **20** zakładów leczniczych, w których przeprowadzono **35** kontroli sanitarnych, w tym:

- **20** kontroli kompleksowych zgodnych z harmonogramem (podczas 9 kontrolowano również wykonawstwo szczepień ochronnych),
- **7** kontroli tematycznych w zakresie szczepień ochronnych
- **5** kontroli sprawdzających,
- **1** kontrola w związku z wnioskiem stron o wydanie opinii sanitarnej,
- **2** kontrole tematyczne.

Kontrole w zakresie oceny wykonawstwa szczepień ochronnych zostały przeprowadzone w ramach kontroli kompleksowych.

W tej grupie obiektów Sekcja NS-EP w roku sprawozdawczym wydała **4** decyzje administracyjne nakazujące:

- doprowadzenie do stanu czystości ściany i sufity,
- zapewnienie zmywalnych powierzchni mebli,
- doprowadzenia do stanu zgodnego z wymogami połączenia ścian z podłogą,
- wyposażenia gabinetu zabiegowego w zlew z baterią.

2 decyzje zostały wykonane w 2018r. Termin **1** z decyzji upływa w dniu 31.12.2018r. **1** decyzja została wydana w całości z terminami wykonania do 30.05.2019r.

W 2018r. nałożono 1 mandat karny na kwotę 200,00 zł, za używanie przeterminowanych środków dezynfekcyjnych.

Podczas kontroli na 3 obiektach wydano zalecenia doraźne dot. m.in. braku prowadzenia kontroli wewnętrznej, stanu technicznego oraz zgłaszalności chorób zakaźnych.

Procesy dezynfekcji

Prowadzone są we wszystkich skontrolowanych obiektach stosujących wielorazowe narzędzia/sprzęt medyczny wyłącznie sposobem manualnym w pojemnikach z wkładem sitowym z przykryciem. Do dezynfekcji stosowane są preparaty dezynfekcyjne mające dobre właściwości myjące i dezynfekcyjne. Dezynfekcję narzędzi przeprowadza się w wyznaczonych do tego celu miejscach w gabinetach.

Procesy sterylizacji

W opisywanej grupie autoklawy są na wyposażeniu zakładów posiadających gabinety stomatologiczne. Urządzenia te zlokalizowane są w gabinetach w wydzielonych miejscach lub w pomieszczeniach w ciągu technologicznym obejmującym: odcinek z materiałami czystymi, odcinek z autoklawem i odcinek materiałów sterylnych. Wszystkie autoklawy należą do klasy B. Skuteczność sterylizacji badana jest za pomocą wskaźników chemicznych klasy VI, które umieszczane są we wnętrzu opakowania sterylizacyjnego oraz wskaźnikami biologicznymi ze średnią częstotliwością 1 raz na 3 miesiące. Opakowaniami sterylizacyjnymi są rękawy foliowo-papierowe i torebki foliowo-papierowe.

Postępowanie z bielizną

Kontrolę w tym zakresie przeprowadza Sekcja NS-HKiŚ. W kontrolach, w których nie uczestniczyli przedstawiciele tej sekcji ocenę postępowania z bielizną czystą i brudną dokonała Sekcja NS-EP. Odchodzi się od stosowania podkładów wielorazowych na rzecz jednorazowych. Bielizna brudna, głównie fartuchy lekarskie, do czasu odbioru przez firmę pralniczą, gromadzona jest w wydzielonych pomieszczeniach, w zamykanych pojemnikach, natomiast czysta przechowywana jest w wydzielonych, zamykanych szafach. Transport bielizny zapewnia pralnia zewnętrzna.

Postępowanie z odpadami

Kontrolę w tym zakresie przeprowadza Sekcja NS-HKiŚ. W kontrolach, w których nie uczestniczyli przedstawiciele tej sekcji ocenę gospodarki z odpadami medycznymi dokonała Sekcja NS-EP. Odpady niebezpieczne pochodzenia medycznego są selektywnie zbierane w miejscach wytwarzania w pojemnikach wielorazowych wyłożonych wkładami foliowymi koloru czerwonego i/lub w pojemnikach jednorazowego użytku opisanych zgodnie z wymaganiami. Transport z miejsca wytwarzania do miejsca magazynowania odbywa się w pojemnikach transportowych. Większość obiektów magazynuje odpady w urządzeniach chłodniczych zlokalizowanych poza pomieszczeniami, w których świadczy się usługi medyczne, odbierane są przez specjalistyczne firmy posiadające stosowne zezwolenia, z częstotliwością uzależniona od rodzaju wytwarzanych odpadów oraz warunków ich magazynowania.

Praktyki prowadzone przez lekarzy i pielęgniarek oraz inne obiekty prowadzące działalność leczniczą nieregulowana

Nadzór nad praktykami zawodowymi oraz innymi obiektami prowadzącymi działalność leczniczą nieregulowaną sprawuje wyłącznie Sekcja Epidemiologii.

Na terenie Świętochłowic zarejestrowanych jest **30 praktyk lekarskich, 3 praktyki pielęgniarskie i 4 obiekty świadczące usługi medyczne nie będących podmiotami leczniczymi. Ta ostatnia grupa obiektów to: 3 pracownie protetyczne i zakład medycyny niekonwencjonalnej.** W praktykach przeprowadzono łącznie **7** kontroli sanitarnych, w tym **5** zgodnie z harmonogramem, **1** kontrola sprawdzająca i **1** doraźna.

Nie wydano decyzji administracyjnych.

Nałożono **1** mandat karny na kwotę **100 zł.** za używanie przeterminowanych środków dezynfekcyjnych.

Procesy dezynfekcji

Oprócz gabinetów stomatologicznych gdzie przeprowadzane są procesy dezynfekcji narzędzi, gabinety stosują sprzęt jałowy jednorazowego użytku. Dotyczy to gabinetów ginekologicznych i tych mających charakter konsultacyjny. Dezynfekcja odbywa się w pojemnikach pod przykryciem, z wkładem sitowym. W części gabinetów narzędzia obrotowe są czyszczone przed dezynfekcją w myjkach ultradźwiękowych. Dezynfekcja odbywa się w wyznaczonych miejscach w gabinetach, gdzie w większości przypadków zachowany jest ciąg technologiczny - od odcinka gdzie przeprowadza się dezynfekcję, czyli od odcinka materiałów brudnych, do odcinka materiałów sterylnych.

Sterylizacja

Wszystkie skontrolowane w 2018r. praktyki stomatologiczne wyposażone są w autoklawy klasy B. Autoklawy są badane wskaźnikami chemicznymi i biologicznymi; tymi pierwszymi bada się skuteczność każdego procesu sterylizacji, podczas gdy testy biologiczne Sporal A stosowane są ze średnią częstotliwością raz na 3 miesiące. Autoklawy są zlokalizowane w gabinetach. W dwóch praktykach zorganizowano osobne sterylizatornie.

Postępowanie z brudną bielizną

Bрудna bielizna, głównie fartuchy płócienne, na bieżąco jest zabierana do prania. Pranie odbywa się w większości przypadków w warunkach domowych. W gabinetach, gdzie badanie pacjenta odbywa się na kozetce lub fotelu ginekologicznym, stosowane są podkłady jednorazowe. Bielizna czysta przechowywana jest w wydzielonych szafach w gabinetach lekarskich.

Postępowanie z odpadami medycznymi

Odpady niebezpieczne pochodzenia medycznego gromadzone są na stanowiskach pracy w typowych, prawidłowo oznakowanych, pojemnikach lub workach foliowych, z zachowaniem właściwej kolorystyki worków. Pomimo braku regulacji prawnych w tym zakresie pojemniki z odpadami ostrymi transportowane są nie rzadziej niż co 72h do wydzielonych pomieszczeń wyposażonych w urządzenie chłodnicze, natomiast worki z odpadami o kodzie 180103 transportowane są codziennie do w/w pomieszczenia. Odpady te odbierane są do unieszkodliwiania przez specjalistyczne firmy posiadające stosowne

zezwolenia, z częstotliwością raz na dwa tygodnie lub raz na miesiąc w zależności od ilości wytwarzanych odpadów i pojemności urządzenia chłodniczego. W przypadku praktyk mających charakter konsultacyjny znajdujących się na terenie przychodni, za gospodarowanie odpadami medycznymi odpowiedzialny jest właściciel przychodni. W tym ostatnim przypadku właściciele praktyk podpisali stosowne porozumienia lub fakt ten jest zawarty w umowach najmu.

Podczas 1 kontroli w zakładzie medycyny niekonwencjonalnej wydano zalecenia dot. nieprawidłowego postępowania z odpadami medycznymi.

IV. AKCJE DERATYZACYJNE

Na terenie Świętochłowic przeprowadzono 2 akcje deratyzacyjne (w okresie wiosennym i jesiennym) zgodnie z zarządzeniem Prezydenta Miasta Świętochłowice. Podczas trwania akcji deratyzacyjnych przeprowadzono 4 kontrole.

V. INTERWENCJE

a) dotyczące obiektów służby zdrowia

W roku sprawozdawczym rozpatrzono 2 interwencje dotyczących podmiotów leczniczych:

- 1 zgłoszenie dot. nadzoru nad zachowaniem personelu medycznego wobec pacjentów w Oddziale Psychiatrycznym Szpitala Powiatowego w Świętochłowicach – zakres nie należy do kompetencji Państwowej Powiatowej Inspekcji Sanitarnej.
- 1 zgłoszenie dot. złych warunków sanitarnych w salach i w toaletach w Szpitalu Powiatowym w Świętochłowicach - na podmiot została nałożona decyzja administracyjna.

b) dotyczące obecności gryzoni

W roku sprawozdawczym wpłynęło 8 interwencji dotyczących obecności gryzoni na terenie posesji oraz na terenie przynależnym do tych posesji. O złożonej przez mieszkańców interwencji zawiadamiani są (pisemnie lub telefonicznie) właściciele lub zarządcy nieruchomości w celu przeprowadzenia wspólnych kontroli, podczas których najczęściej stwierdzano trwające już w posesjach zabiegi deratyzacyjne. Wydano 2 decyzje administracyjne oraz 2 zalecenia doraźne.

c) dotyczące obecności insektów i gołębi

W roku sprawozdawczym wpłynęło 5 interwencji dotyczących obecności pcheł oraz odchodów ptasich w miejscach wspólnego użytku na terenie posesji. Interwencje nie potwierdziły się.

d) inne interwencje

- brak innych interwencji na tym terenie

Higiena żywności, żywienia i przedmiotów użytku

1. A. Charakterystyka obiektów nadzorowanych

Zgodnie z ewidencją Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Chorzowie na terenie miasta Świętochłowic znajdują się 404 zakłady. Największą grupę obiektów stanowią zakłady obrotu żywnością. W większości są to małe zakłady prowadzone przez prywatnych właścicieli. Zakłady produkcyjne to głównie piekarnie i ciastkarnie prowadzące długoletnią działalność, w pomieszczeniach adaptowanych. W większości zakłady te wprowadziły zasady GHP, GMP i system HACCP. Zaopatrują one z reguły rynek lokalny. Zakłady żywienia zbiorowego o liczbie 78 to w większości zakłady małej gastronomii (42). Zakłady te w bardzo dużej części spełniają wymagania dotyczące stanu technicznego i wyposażenia. Część zakładów zlokalizowanych jest na tzw. „szlaku turystycznym” tzn. teren OSiR Skałka Świętochłowice.

B. Ocena stanu sanitarnego - ogólna

W roku 2018 w ewidencji znajdowały się 404 zakłady, z czego skontrolowano 264, w tym 1 miejsce obrotu przedmiotami użytku i 1 miejsce obrotu kosmetykami. We wszystkich obiektach objętych nadzorem przeprowadzono 357 kontroli sanitarnych, w tym 1 kontrolę w miejscach obrotu przedmiotami użytku, 1 kontrolę w miejscach obrotu kosmetykami.

W trakcie bieżącego nadzoru sanitarnego pobrano do badań laboratoryjnych 137 próbek żywności, 5 próbek sanitarnych, 0 próbek materiałów do kontaktu z żywnością i 0 próbek kosmetyków.

W wyniku przeprowadzonych kontroli stwierdzono, że 2 obiekty, nie odpowiadały ustalonym wymaganiom. Stanowi to 0,8% w stosunku do wszystkich obiektów sklasyfikowanych.

Wydano 2 decyzje administracyjne nakazujące usunięcie stwierdzonych uchybień, 2 decyzje zakazujące wprowadzenie produktów do obrotu, 1 umarzającą, nie oddano wniosków do sądu. Winnych uchybień ukarano 20 mandatami na łączną kwotę 6150 PLN. W 2018 roku nie złożono wniosku o ukaranie do WSSE.

C. Ocena stanu sanitarnego - szczegółowa

Zakłady produkcji żywności

W roku 2018 w ewidencji znajdowało się 19 zakładów z tej grupy obiektów, z czego skontrolowano 17. W obiektach tych przeprowadzono 25 kontroli. W grupie tej nie wydano decyzji administracyjnych, nałożono 1 mandat karny na kwotę 500 PLN. Stwierdzono 1 obiekt o złym stanie sanitarnym na podstawie arkusza oceny stanu sanitarnego. Nie wydano prolongat.

W 2018 roku w nadzorowanych zakładach produkujących żywność pobrano 37 próbek do badań mikrobiologicznych, fizykochemicznych i sanitarnych. Zdyskwalifikowano 2 próbki

co stanowi 5,4% zbadanych ogółem. Wskaźnik ten jest wyższy niż w roku ubiegłym, kiedy to zdyskwalifikowano 0% próbek.

Obiekty obrotu żywnością

W roku 2018 skontrolowano 148 obiektów z 248 prowadzących działalność handlową na terenie nadzorowanym, w obiektach tych przeprowadzono 215 kontroli. Stwierdzono 1 obiekt o złym stanie sanitarnym oceniony na podstawie arkuszy oceny stanu sanitarnego.

W grupie tej wydano 2 decyzje nakazujące, 2 decyzje zakazujące wprowadzenia produktów do obrotu oraz nałożono 18 mandatów na kwotę 5250 PLN. Najczęściej stwierdzane uchybienia

to m.in.:

- zły bieżący stan sanitarno-porządkowy,
- nieprzestrzeganie GHP i uproszczonego systemu HACCP (m.in. brak zapisów),
- wprowadzanie do obrotu przeterminowanych środków spożywczych.

Ogółem w miejscach obrotu pobrano do badań 105 próbek żywności, z czego zakwestionowano 0 próbek tj. 0% . Wskaźnik ten jest niższy niż w roku ubiegłym, kiedy to zdyskwalifikowano 1% próbek.

Zakłady żywienia zbiorowego

W 2018 roku skontrolowano 97 zakładów żywienia zbiorowego, w których przeprowadzono 115 kontroli, nie stwierdzono obiektów o złym stanie sanitarnym oceniony na podstawie arkuszy oceny stanu sanitarnego. W grupie tej wydano 1 decyzję umarzającą, nałożono 7 mandatów na kwotę 2050 PLN.

Najczęstsze uchybienia :

- zły stan sanitarny,
- nieprzestrzeganie GHP i systemu HACCP,
- wprowadzanie do obrotu przeterminowanych środków spożywczych.

W obiektach tych nie pobrano próbek do badań laboratoryjnych.

D. Ocena transportu żywności

W 2018 roku nadzorem objętych zostało 14 firm transportowych przewożących żywność, 1 skontrolowano. Mandatów karnych nie nałożono.

2. JAKOŚĆ ZDROWOTNA ŚRODKÓW SPOŻYWCZYCH

A. Jakość zdrowotna krajowych środków spożywczych

W 2018 roku przebadano laboratoryjnie 111 próbek krajowych środków spożywczych pobranych w różnego rodzaju obiektach żywnościowo – żywnościowych:

- w zakresie oznaczania zanieczyszczeń mikrobiologicznych - 60,
- w zakresie oznaczania zanieczyszczeń chemicznych - 17,
- w zakresie oznaczania zanieczyszczeń biologicznych – 2,
- w zakresie oceny organoleptycznej – 28,
- wyłącznie w zakresie znakowania- 4

Ponadto pobrano 5 próbek w kierunku badań sanitarnych.

W 2018 roku pod względem znakowania oceniono 33 próbki krajowych środków spożywczych. Zdyskwalifikowano ogółem 2 próbki tj. 1 próbkę ze względu na zanieczyszczenia biologiczne, 0 próbek ze względu na zanieczyszczenia chemiczne, 0 próbek ze względu na organoleptykę, 0 próbek ze względu na nieprawidłowe znakowanie oraz 1 próbę sanitarną.

B. Jakość zdrowotna środków spożywczych z importu

Przebadano 26 próbek żywności z Unii Europejskiej i importu, w tym 15 pod względem parametrów mikrobiologicznych, 10 próbek pod względem parametrów chemicznych, 1 próbkę w zakresie oceny organoleptycznej.

W ramach przebadanych próbek oceniono 6 pod względem zgodności znakowania z aktualnymi przepisami. Próbek nie zdyskwalifikowano.

3. NADZÓR NAD KOSMETYKAMI I PRZEDMIOTAMI UŻYTKU.

W 2018 roku przeprowadzono 1 kontrolę w wytwórni kosmetyków oraz w obiektach obrotu kosmetykami. Nie pobrano do badań laboratoryjnych próbek kosmetyków. Przeprowadzono 1 kontrolę w miejscach obrotu materiałami do kontaktu z żywnością, pobrano 0 próbek przedmiotów użytku. Nie nałożono mandatów karnych, nie wydano decyzji administracyjnych.

4. SKARGI I INTERWENCJE.

W 2018 roku zgłoszono 24 interwencje: 7 dotyczyło złej jakości zdrowotnej środków spożywczych, 13 warunków higieniczno-sanitarnych i 4 jednocześnie jakości i warunków. Potwierdzonych zostało 9 interwencji (4 na złą jakość środków spożywczych, 3 na nieprawidłowy stan sanitarny oraz 2 na złą jakość środków spożywczych i na nieprawidłowy stan sanitarny), nałożono 9 mandatów na łączną kwotę 3200 PLN, wydano 3 decyzje nakazujące. Nie złożono wniosków o nałożenie kary do WSSE w Katowicach. Pozostałe interwencje nie potwierdziły się. W ramach skarg w zintegrowanym laboratorium nie zbadano próbek środków spożywczych dostarczonych przez konsumentów, nie pobrano również próbek w ramach urzędowej kontroli celowanej.

OCENA I WNIOSKI KOŃCOWE

Stan sanitarny nadzorowanych obiektów żywnościowych, jak wykazują arkusze oceny stanu sanitarnego nie uległ zmianie w stosunku do roku ubiegłego. Wydano jednak więcej decyzji nakazujących, nałożono również więcej mandatów karnych. W dalszym ciągu stwierdza się nie zachowanie należytego stanu sanitarno-higienicznego, wprowadzanie do obrotu przeterminowanych środków spożywczych oraz stwierdza się obecność szkodników. Większość obiektów jednak oceniono pozytywnie. Wprowadzono w nich i stosuje się zasady Dobrej Praktyki Higienicznej, w zakładach produkcyjnych w większości wprowadzono i stosuje się zasady systemu HACCP, a w pozostałych grupach obiektów uproszczone procedury na zasadach systemu HACCP.

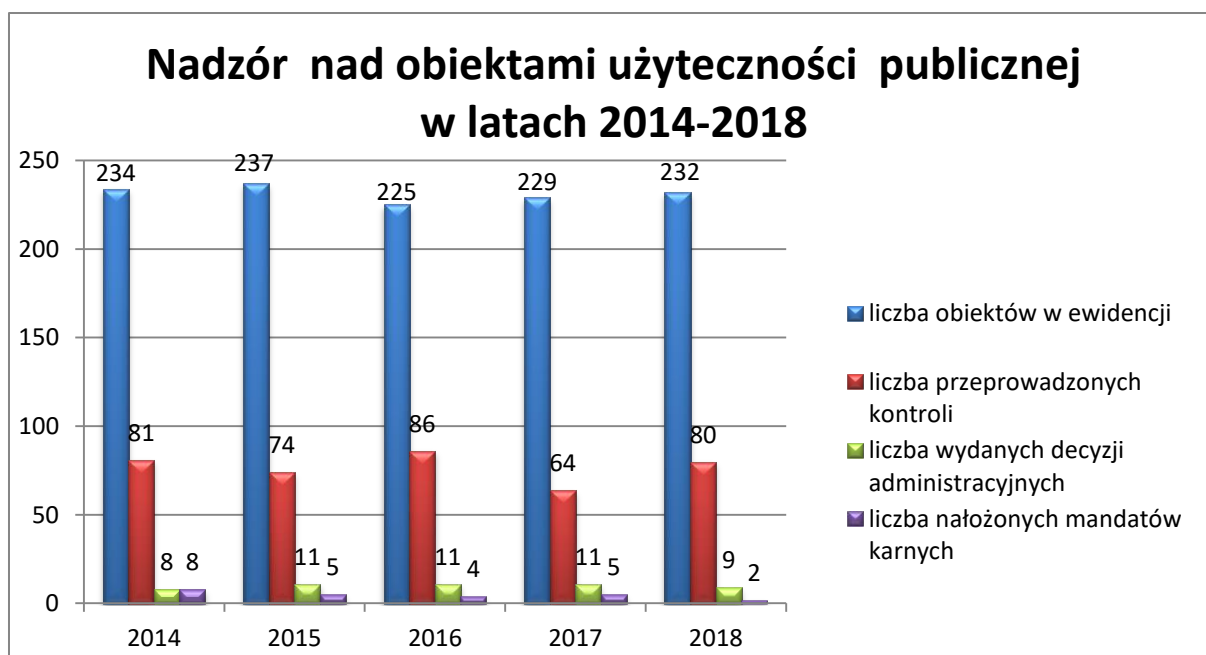
Higiena komunalna i środowiska

Sekcja Higieny Komunalnej i Środowiska sprawowała nadzór nad przestrzeganiem wymagań higieniczno – zdrowotnych w obiektach użyteczności publicznej oraz nad jakością sanitarną wody do spożycia przez ludzi, ciepłej wody użytkowej i wody na pływalniach.

Nadzór nad obiektami użyteczności publicznej

Na terenie miasta Świętochłowice nadzorem objęto **232 obiekty użyteczności publicznej**. Są to: podmioty lecznicze, zakłady fryzjerskie i kosmetyczne, odnowy biologicznej, gabinety tatuażu, zakłady w których świadczone są więcej niż jedna z w/w usług, ustępy publiczne i ogólnodostępne, pływalnie kryte i odkryte, domy pomocy społecznej, obiekty hotelarskie, sportowe, kulturalne, targowiska, apteki, stacje paliw, cmentarze, domy przedpogrzebowe i zakłady pogrzebowe, przystanek kolejowy, tereny rekreacyjne.

W 2018 roku skontrolowano **75 obiektów użyteczności publicznej**

W 2018 roku w ramach nadzoru nad obiektami użyteczności publicznej:

- przeprowadzono **80** kontroli,
- wydano **9** decyzji administracyjnych,
- nałożono **2** mandaty karne na łączną kwotę **450 zł**.

Ustępy publiczne i ogólnodostępne

Na nadzorowanym terenie znajdują się dwa ustępy publiczne usytuowane przy głównych arteriach komunikacyjnych miasta oraz jeden ogólnodostępny w centrum handlowym. Wszystkie posiadają stałą obsługę, podłączone są do sieci wodociągowej i kanalizacyjnej, wyposażone w bieżącą ciepłą i zimną wodę, sprawne urządzenia sanitarne oraz środki czystości i preparaty dezynfekcyjne. W oparciu o wyniki przeprowadzonych kontroli, wszystkie obiekty oceniono jako zadawalające pod względem sanitarno – higienicznym i technicznym.

Pływalnie kryte i odkryte

Nadzorem objęto pływalnię miejską przy ul. Zubrzyckiego 38, szkolną w Szkole Podstawowej nr 8 przy ul. Wiśniowej 9 oraz pływalnię sezonową na terenie Ośrodka Sportu i Rekreacji „Skałka” z dwoma nieckami basenowymi – jedną uzdatnianą metodą chemiczną, drugą metodą ekologiczną.

Pływalnie Kryte

W związku z ponadnormatywną liczbą bakterii z rodzaju *Legionella sp.* w instalacji ciepłej wody na pływalni przy ul. Zubrzyckiego 38 w Świętochłowicach wydano decyzję administracyjną nakazującą w terminie natychmiastowym wyłączenie z eksploatacji urządzeń i instalacji ciepłej wody oraz przeprowadzenie zabiegów czyszczenia i dezynfekcji, która została wykonana.

Pływalnia odkryta

W związku z obecnością bakterii *E.coli* oraz *Pseudomonas aeruginosa* w niecce basenu uzdatnianego metodą biologiczną wydano decyzję administracyjną nakazującą w terminie natychmiastowym doprowadzenie paramentów mikrobiologicznych wody do stanu zgodnego z wymaganiami, która została wykonana.

Obydwa skontrolowane obiekty oceniono jako zadawalające pod względem sanitarno – technicznym i higienicznym.

Domy Pomocy Społecznej

W tej grupie wykazano 2 całodobowe obiekty oraz 3 dziennego pobytu.

W 2018 roku skontrolowano **Miejski Dom Pomocy Społecznej „Złota Jesień” przy ul. Imieli 12**. W dniu 22.10.2018 r. wydano decyzję administracyjną nakazującą odnowienie ścian i sufitów, uzupełnienie ubytków kafelek ściennych, odnowienie narożników ścian, framug drzwi i obudowy grzejników oraz wymianę uszkodzonych pojemników na odpady komunalne z terminem realizacji do dnia 30.09.2019 r.

Ponadto, za stwierdzone nieprawidłowości sanitarno – higieniczne tj. brudne regały w magazynie czystej bielizny i magazynie gospodarczym oraz brudne poręcze w korytarzach komunikacyjnych nałożono mandat karny na kwotę 300 zł. Przeprowadzona kontrola sprawdzająca wykazała poprawę bieżącego stanu sanitarno – porządkowego.

Obiekt oceniono jako **zły** pod względem technicznym.

Obiekty, w których świadczone są usługi hotelarskie

W ewidencji ujęto usytuowany w centrum miasta pensjonat Willa Styl z 13 miejscami noclegowymi, dysponujący 128 miejscami noclegowymi obiekt hotelarski *Zgoda* oraz obiekt przy ul. Łagiewnickiej 45.

Wszystkie obiekty skontrolowano i oceniono jako zadawalające pod względem sanitarno – higienicznym oraz sanitarno – technicznym.

Zakłady fryzjerskie, kosmetyczne, tatuażu i odnowy biologicznej oraz świadczące więcej niż jedną z usług.

W ewidencji ujęto 60 zakładów, z których w 2018 roku skontrolowano 27. Jest to jedna z najliczniejszych grup nadzorowanych obiektów, w skład której wchodzi zakłady

o zróżnicowanym standardzie świadczonych usług i wyposażenia, od małych jednostanowiskowych zakładów po duże wielostanowiskowe, świadczące więcej niż jedną z w/w usług, np. kosmetyczne, fryzjerskie i solarium.

Uwzględniając zarówno stan sanitarno – higieniczny jak i sanitarno – techniczny wszystkie skontrolowane obiekty oceniono jako zadawalające.

Przystanek kolejowy

Obiekt wyposażony jest w zadaszony peron oraz prowadzący do niego tunel komunikacyjny, ławki i kosze na odpady komunalne. Przeprowadzona kontrola nie wykazała nieprawidłowości w zakresie bieżącego stanu sanitarnego i technicznego. Utrzymaniem czystości zajmuje się firma zewnętrzna działająca na zlecenie podmiotu zarządzającego obiektem.

Przystanki autobusowe

W ewidencji ujęto 2 usytuowane w centrum miasta przy głównych arteriach komunikacyjnych. Przeprowadzone kontrole wykazały, że utrzymane były w dobrym stanie porządkowym i technicznym, wyposażone w wiaty, ławki oraz kosze na śmieci. Sprzątane są codziennie przez firmy usługowe na zlecenie gminy.

Domy przedpogrzebowe i zakłady pogrzebowe

W ewidencji ujęto 6 obiektów. Są to dysponujące prosektoriami i chłodniami 2 domy przedpogrzebowe oraz 4 zakłady pogrzebowe, które w ramach realizacji usług związanych z organizacją pochówku korzystają z zaplecza innych podwykonawców. Większość domów i zakładów pogrzebowych dysponuje własnymi środkami transportu spełniającymi wymagania techniczne rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 27 grudnia 2007r. w sprawie wydawania pozwoleń i zaświadczeń na przewóz zwłok i szczątków ludzkich.

Skontrolowano dwa obiekty, których stan sanitarno – techniczny i sanitarno – higieniczny oceniono jako zadawalający.

Apteki

W ewidencji ujęto 14 obiektów, skontrolowano 2.

Wydano jedną decyzję prolongującą termin wykonania obowiązków określonych w decyzji wydanej w 2017 r. Decyzja została wykonana terminowo.

Uwzględniając stan sanitarno – higieniczny i sanitarno – techniczny skontrolowane apteki oceniono jako zadawalające.

Tereny rekreacyjne

W ewidencji ujęto 72 obiekty. Są to place zabaw i piaskownice oraz teren rekreacyjny przy zbiorniku wodnym na terenie OSiR „Skałka”, których dysponentami są gmina

i spółdzielnie mieszkaniowe. Skontrolowano 11 placów zabaw i piaskownic nadzorowanych przez spółdzielnię mieszkaniową. We wszystkich, przed sezonem wymieniono piasek, w większości odnowiono obudowy piaskownic i urządzenia przeznaczone do zabawy i rekreacji. Place zabaw wyposażone były w pojemniki na odpady komunalne i ławki oraz w większości w regulaminy określające zasady korzystania z obiektów. Utrzymanie bieżącej czystości zarządca zlecił firmie zewnętrznej.

Skontrolowane place zabaw i piaskownice oceniono jako zadawalające pod względem sanitarno – technicznym.

Obiekty sportowe

W ewidencji ujęto 3 obiekty. Skontrolowano 1, dla którego wydano decyzję administracyjną nakazującą zapewnienie bieżącej ciepłej wody w węzłach sanitarnych oraz odnowienie sufitu w szatni i siedziska urządzenia do ćwiczeń w strefie fitness. Decyzja została wykonana terminowo. Ponadto, za nieprawidłowości sanitarno – higieniczne tj. brudne podłogi i urządzenia sanitarne oraz zalegające na ścianach pajęczyny nałożono mandat karny w wysokości 150 zł. Przeprowadzona kontrola sprawdzająca wykazała poprawę stanu sanitarno – porządkowego. Obiekt oceniono jako zadawalający pod względem sanitarno – technicznym i sanitarno – higienicznym.

Obiekty kulturalne

W ewidencji ujęto 11 obiektów - muzeum, domy kultury oraz biblioteki publiczne.

W 2018 roku skontrolowano dwa Centra Kultury. Obiekty oceniono jako zadawalające pod względem sanitarno – technicznym i sanitarno – higienicznym.

Podmioty lecznicze

W ewidencji ujęto 26 obiektów, z których skontrolowano 15. Jeden skontrolowany obiekt oceniono jako zły pod względem higieniczno – sanitarnym i technicznym, pozostałe obiekty oceniono jako zadawalające.

Analogicznie jak w latach ubiegłych we wszystkich obiektach nadzorem objęto sposób postępowania z odpadami i bielizną, a w całodobowych podmiotach leczniczych udzielających świadczenia zdrowotne również sposób postępowania ze zwłokami osób zmarłych, a także jakość ciepłej wody użytkowej w zakresie obecności bakterii z rodzaju *Legionella sp.*

W dniu 14.11.2018 r. dla **NZOZ ZGODA przy Placu Krauzego 2** wydano decyzję administracyjną dotyczącą zapewnienia zgodnego z wymaganiami oznakowania identyfikującego worki i pojemniki przeznaczone do gromadzenia odpadów medycznych, zapewnienia w sąsiedztwie przenośnego urządzenia chłodniczego przeznaczonego do wstępnego magazynowania odpadów medycznych: dozownika ze środkiem do dezynfekcji rąk, podajnika na czyste rękawiczki jednorazowe, pojemnika na zużyte rękawiczki jednorazowego użytku oraz opracowania dostosowanej do wymagań rozporządzenia Ministra

Zdrowia z dnia 5 października 2017 r. w sprawie szczegółowego sposobu postępowania z odpadami medycznymi (Dz. U. z 2017 r., poz. 1975) procedury postępowania z odpadami medycznymi i instrukcji selektywnego zbierania odpadów medycznych w miejscu ich powstawania. Termin wykonania obowiązków decyzji ustalono na dzień 22.01.2019 r. W związku z powyższym obiekt oceniono jako **zły** pod względem higieniczno – sanitarnym i technicznym.

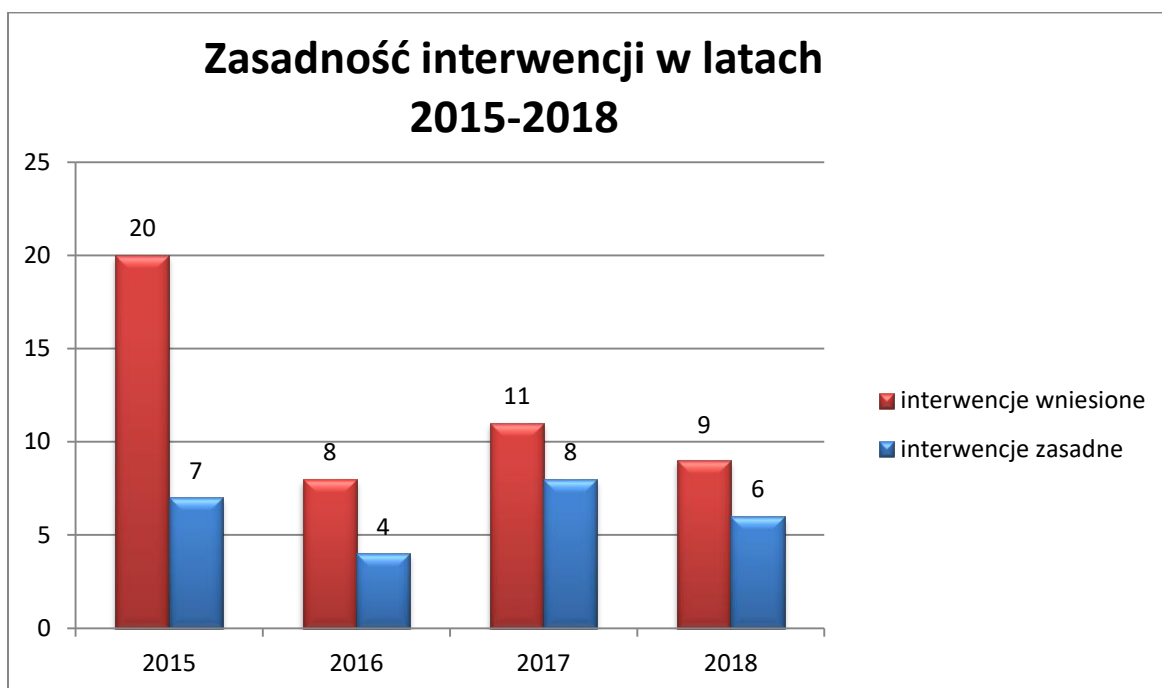
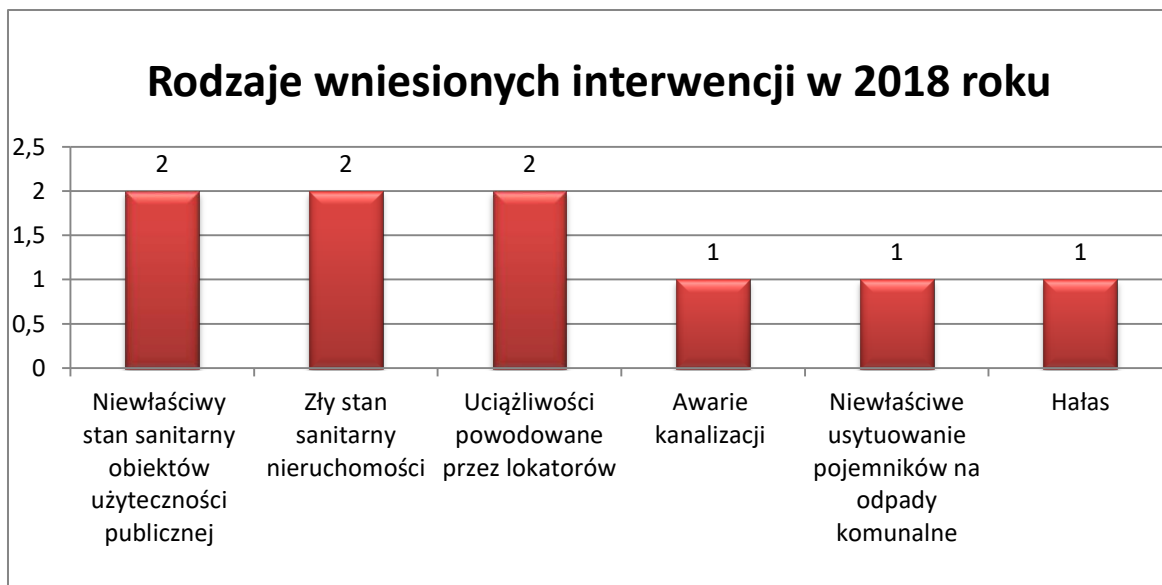
Ponadto, w tej grupie obiektów wydano 3 decyzje administracyjne nakazujące m. in. zapewnienia zgodnego z wymaganiami oznakowania identyfikującego worki i pojemniki przeznaczone do gromadzenia odpadów medycznych, zapewnienia w sąsiedztwie przenośnego urządzenia chłodniczego przeznaczonego do wstępnego magazynowania odpadów medycznych: dozownika ze środkiem do dezynfekcji rąk, podajnika na czyste rękawiczki jednorazowe, pojemnika na zużyte rękawiczki jednorazowego użytku, doposażenia przenośnego urządzenia chłodniczego przeznaczonego do wstępnego magazynowania odpadów medycznych w termometr do pomiaru temperatury wewnątrz urządzenia, opracowania dostosowanej do wymagań rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 5 października 2017 r. w sprawie szczegółowego sposobu postępowania z odpadami medycznymi (Dz. U. z 2017 r., poz. 1975) procedury postępowania z odpadami medycznymi, instrukcji selektywnego zbierania odpadów medycznych w miejscu ich powstawania. Decyzje zostały wykonane terminowo.

Dla 12 obiektów wydano zalecenia doraźne w związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami dotyczącymi m. in. postępowania z odpadami innymi niż niebezpieczne o kodzie 18 01 04, które traktowane były jak odpady komunalne, braku zgodnego z wymaganiami oznakowania pojemników i worków oraz procedury postępowania z odpadami medycznymi i instrukcji selektywnego zbierania odpadów medycznych w miejscu ich powstawania, nie zapewnienia w sąsiedztwie przenośnego urządzenia chłodniczego przeznaczonego do wstępnego magazynowania odpadów medycznych: dozownika ze środkiem do dezynfekcji rąk, podajnika na czyste rękawiczki jednorazowe, pojemnika na zużyte rękawiczki jednorazowego użytku. Większość zaleceń doraźnych została wykonana terminowo.

Na podstawie wyników przeprowadzonych kontroli stwierdzono, że sposób postępowania z odpadami medycznymi, bielizną i zwłokami w większości podmiotów leczniczych był prawidłowy.

Interwencje

W 2018 roku wpłynęło 9 interwencji, z których 6 było częściowo lub całkowicie zasadnych.

Wniesione interwencje dotyczyły głównie złego stanu sanitarnego obiektów użyteczności publicznej, nieruchomości oraz uciążliwości powodowanych przez lokatorów mieszkań nieprzestrzegających regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie nieruchomości.

W trakcie przeprowadzanych kontroli najczęściej potwierdzały się interwencje dotyczące złego stanu sanitarnego nieruchomości oraz uciążliwości powodowanych przez lokatorów mieszkań.

Przeprowadzone kontrole wykazywały zwykle, że właściciele/zarządcy budynków niezwłocznie podejmowali działania mające na celu usunięcie stwierdzonych nieprawidłowości.

Natomiast nie potwierdziły się wniesione interwencje dotyczące złego stanu sanitarnego użyteczności publicznej.

Podsumowanie

- W 2018 roku, analogicznie jak w 2017 roku, adresem największej liczby decyzji administracyjnych w stosunku do liczby skontrolowanych obiektów były pływalnie.
- W ramach nadzoru nad przestrzeganiem wymagań sanitarno - higienicznych w obiektach użyteczności publicznej nałożono 2 mandaty karne na łączną kwotę 450 zł.
- W stosunku do 2017 roku liczba wniesionych interwencji oraz odsetek interwencji częściowo lub całkowicie zasadnych utrzymuje się na podobnym poziomie. Najczęściej potwierdzały się interwencje dotyczące złego stanu sanitarnego nieruchomości oraz uciążliwości powodowanych przez lokatorów mieszkań.
- W roku sprawozdawczym zintensyfikowano nadzór nad postępowaniem z odpadami medycznymi w podmiotach leczniczych pod kątem dostosowania do wymagań rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 5 października 2017 r. w sprawie szczegółowego sposobu postępowania z odpadami medycznymi (Dz. U. z 2017 r., poz. 1975).
- W ramach nadzoru nad postępowaniem ze zwłokami i szczątkami ludzkimi wydano 3 decyzje zezwalające na przeprowadzenie ekshumacji i 7 postanowień opiniujących sprowadzenie zwłok/szczątków z zagranicy do Świętochłowic.
- W 2018 roku opracowano cztery opinie dotyczące warunków higieniczno – sanitarnych imprez masowych organizowanych na terenie miasta.

OCENA JAKOŚCI SANITARNEJ WODY W ROKU 2018 NA TERENIE MIASTA ŚWIĘTOCHŁOWICE

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Chorzowie prowadzi stały monitoring jakości wody obejmujący wodę przeznaczoną do spożycia, ciepłą wodę użytkową oraz wodę na pływalniach.

1. Woda przeznaczona do spożycia przez ludzi

Miasto zaopatrywane jest w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi w ramach wodociągu grupowego stanowiącego własność Górnośląskiego Przedsiębiorstwa

Wodociągów S.A. w Katowicach. Zbiorowe zaopatrzenie w wodę mieszkańców należy do zadań własnych gminy i jest realizowane przez Chorzowsko – Świętochłowickie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o.

Ze względu na miejsce ujęcia i rodzaj ujmowanej wody na terenie miasta wyodrębniono dwie strefy zaopatrzenia:

Strefa 1 - ujęcia w Miasteczku Śląskim (SUW Bibiela) i Świerklańcu (SUW Kozłowa Góra) obejmuje rejon Centrum, Chropaczów, Piaśniki (część), Lipiny,

Strefa 2 - ujęcia Kobiernice, Czaniec, Goczałkowice – zbiornik Mikołów obejmuje rejon Centrum, Zgoda, Piaśniki (część).

W oparciu o rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 07.12.2017 r. w *sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi* (Dz. U. z 2017 r. poz. 2294) regularnie pobierano próbki wody ze studzienek wodomierzowych, z przyłączy wodociągowych oraz z instalacji wewnętrznych w budynkach, w celu sprawdzenia jej jakości na każdym etapie dystrybucji.

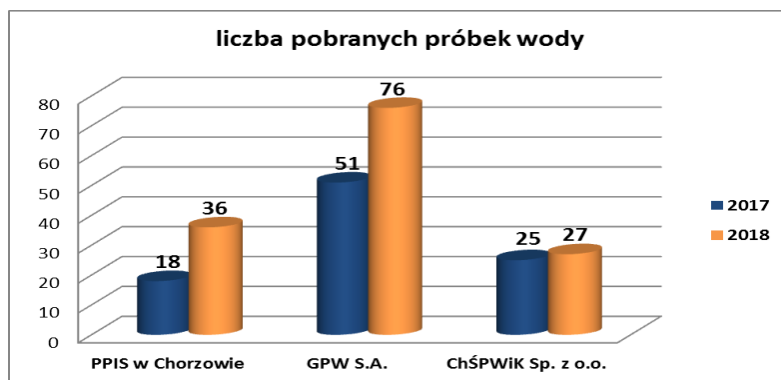
W 2018r. pobrano **139 próbek** wody w tym:

- w ramach bieżącego nadzoru przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego – **36 próbek;**
- w ramach wewnętrznej kontroli przez:
 - Chorzowsko – Świętochłowickie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. – **27 próbek;**
 - Górnośląskie Przedsiębiorstwo Wodociągów S.A. - **76 próbek.**

Kontrola przeprowadzona w ramach sprawowania bieżącego nadzoru nad jakością wody przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Chorzowie, w Przedszkolu nr 9 przy ul. Sportowej 6, wykazała przekroczenie ogólnej liczby mikroorganizmów w $22\pm 2^{\circ}\text{C}$ po 72 h. Kontrolny pobór próbek wody wykazał również przekroczenie ww. parametru w próbce wody pobranej z przyłącza wodociągowego.

W związku z powyższym Chorzowsko - Świętochłowickie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o. o. podjęło działania polegające na wymianie przyłącza wodociągowego oraz płukaniu sieci wodociągowej. Ponadto Górnośląskie Przedsiębiorstwo Wodociągów S.A. uruchomiło dodatkowy punkt chlorowania na rurociągu doprowadzającym wodę w rejon ulicy Sportowej. Skuteczność prowadzonych działań potwierdzono badaniami laboratoryjnymi próbek wody pobranych z przyłącza wodociągowego oraz kuchni w Przedszkolu.

W pierwszym półroczu 2018 r. nie odnotowano interwencji dotyczących pogorszonej jakości wody przeznaczonej do spożycia.

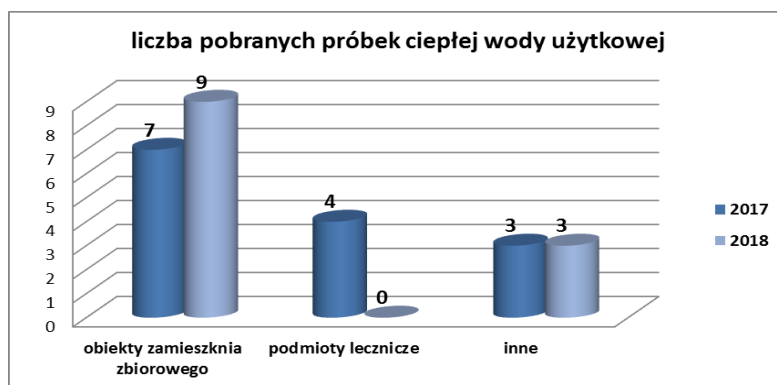
Wykres 1. Liczba próbek pobranych w latach 2017 – 2018

Na podstawie sprawozdań z badań laboratoryjnych pobranych próbek mając na uwadze, że przekroczenia parametrów mikrobiologicznych i fizykochemicznych występowały krótkotrwale i incydentalnie stwierdzono, że woda na terenie miasta Świętochłowice spełniała wymagania rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 07.12.2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017 r. poz. 2294).

2. Ciepła woda użytkowa

W oparciu o rozporządzenie Ministra Zdrowia w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi sprawowano nadzór nad jakością ciepłej wody użytkowej w instalacjach wewnętrznych obiektów zamieszkania zbiorowego oraz obiektach hotelarskich.

Skontrolowano łącznie **3 obiekty**, w których pobrano **12 próbek** ciepłej wody w kierunku obecności bakterii *Legionella sp.* W pobranych próbkach wody nie stwierdzono przekroczeń badanych parametrów.

Wykres 2. Liczba pobranych próbek ciepłej wody użytkowej w latach 2017 -2018

3. Woda na pływalniach

Realizując zapisy rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 09.11.2015 r. w sprawie wymagań jakim powinna odpowiadać woda na pływalniach (Dz.U. 2015 r. poz. 2016), PPIS

w Chorzowie prowadzi nadzór nad 2 pływalniami całorocznymi oraz 1 sezonową. W ramach sprawowania bieżącego nadzoru pobrano **29 próbek** wody z czego w **8** stwierdzono przekroczenia.

W ramach kontroli wewnętrznej zarządcy pobrali łącznie **158 próbek** wody na pływalniach z czego w **25** stwierdzono przekroczenia badanych parametrów.

Na pływalni przy ul. Zubrzyckiego odnotowano kilkakrotnie przekroczenie dopuszczalnej liczby mikroorganizmów w $36\pm^{\circ}\text{C}$ oraz chloroformu. Zarządca informował PPIS w Chorzowie o występującym przekroczeniu, podejmował skuteczne działania naprawcze potwierdzając je wynikami badania wody.

Na sezonowej pływalni odkrytej przy al. Parkowej, w brodziku uzdatnianym metoda chemiczną, największym problem było uzyskanie odpowiedniej wartości chloroformu. Pomimo podejmowanych przez zarządcę obiektu działań naprawczych, utrzymywały się niewielkie przekroczenia tego parametru. W całym sezonie nie odnotowano przekroczeń mikrobiologicznych, a zarządca wywiązywał się z obowiązków nałożonych rozporządzeniem.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Chorzowie wydał zbiorcze, roczne oceny jakości wody stwierdzające, że woda na powyższych pływalniach spełniała wymagania Ministra Zdrowia z dnia 09.11.2015 r. w sprawie wymagań jakim powinna odpowiadać woda na pływalniach (Dz. U. 2015 r. poz. 2016).

Na terenie sezonowej pływalni Ośrodka Sportu i Rekreacji „Skalka” przy al. Parkowej w niecce basenu ekologicznego, odnotowywano obecność bakterii *Pseudomonas aeruginosa* oraz *Escherichia coli*. Ze względu na uzdatnianie wody metodą biologiczną, bez stosowania chemicznych środków dezynfekcyjnych trudne do osiągnięcia są wymagania mikrobiologiczne wody określone w załączniku nr 1 do rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 09.11.2015 r. w sprawie wymagań jakim powinna odpowiadać woda na pływalniach (Dz. U. 2015 r. poz. 2016), ze względu na niestosowanie środków chemicznych do dezynfekcji wody.

Każdorazowo zarządca informował o występujących przekroczeniach oraz podejmował działania mające na celu doprowadzenie parametrów wody do stanu zgodnego z wymaganiami, które najczęściej polegały na zwiększeniu prędkości obiegu wody w systemie cyrkulacji oraz dolewaniu świeżej.

Na podstawie wyników badań laboratoryjnych próbek wody pobranych przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Chorzowie w trakcie trwania sezonu letniego, stwierdzono również obecność bakterii *E. coli* oraz *Pseudomonas aeruginosa*. W związku z powyższym wydano decyzję administracyjną nakazującą doprowadzenie jakości wody do stanu zgodnego z wymaganiami. Na podstawie raportów z badań przedstawionych przez zarządcę stwierdzono wykonanie decyzji.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Chorzowie wydał zbiorczą roczną ocenę jakości wody, stwierdzającą, że woda w basenie ekologicznym nie spełniała wymagań rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 09.11.2015 r. w sprawie wymagań jakim powinna odpowiadać woda na pływalniach (Dz. U. z 2015 r., poz. 2016).

Higiena pracy

Sekcja Higieny Pracy Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Chorzowie w 2018r. obejmowała ewidencją 217 zakładów pracy (Tab.1), zatrudniających ogółem 6379 pracowników (Tab. 2).

Zdecydowaną większość stanowią zakłady małe, zatrudniające do 50 pracowników.

Lata	2016	2017	2018
Liczba zakładów objętych nadzorem	227	217	217

Tab.1 Liczba zakładów objętych nadzorem w latach 2016-2018

Lata	2016	2017	2018
Liczba pracowników w nadzorowanych zakładach	6483	6593	6379

Tab.2

Liczba pracowników zatrudnionych w nadzorowanych zakładach w latach 2016-2018

Sekcja Higieny Pracy nadzoruje warunki higieny pracy w zakładach o zróżnicowanym profilu produkcji oraz świadczonych usług, takich jak: przemysł metalowy, spożywczy, lekki, usługi budowlane, komunalne, transportowe, motoryzacyjne, a także zakłady lecznicze i opieki społecznej, sklepy wielkopowierzchniowe.

Działania kontrolne pozwalają na:

- ustalenie rodzaju występujących na stanowiskach pracy czynników szkodliwych dla zdrowia i uciążliwych,
- ocenę narażenia zawodowego pracowników w oparciu o zidentyfikowane zagrożenia i wyniki przeprowadzonych badań i pomiarów,
- podnoszenie świadomości pracodawców i pracowników na temat zagrożeń związanych z wykonywaną pracą,
- współpracę i mobilizowanie pracodawców do podejmowania działań mających na celu zapobieganie chorobom zawodowym i innym schorzeniom spowodowanym warunkami pracy, w tym również działania administracyjne na rzecz ich wyeliminowania lub ograniczenia,

- nadzór nad spełnianiem przez pracodawców wymagań związanych z zatrudnianiem pracowników w narażeniu na szkodliwe czynniki biologiczne oraz czynniki rakotwórcze i mutagenne,
- nadzór nad przestrzeganiem przez pracodawców przepisów dot. warunków higieny pracy w zakładach pracy, w tym zapewnienie właściwych pomieszczeń pracy i higieniczno-sanitarnych oraz odpowiedniego wyposażenia do wykonywania tej pracy, w tym odzieży roboczej, ochronnej i środków ochrony indywidualnej,
- nadzór nad realizacją ustawy o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych w zakładach pracy.

Sekcji Higieny Pracy nadzoruje również przestrzeganie przepisów w zakresie:

- substancji chemicznych w postaci własnej lub jako składników mieszanin wprowadzanych do obrotu, stwarzających zagrożenia dla zdrowia człowieka oraz środowiska,
- obowiązków pracodawcy związanych ze stosowaniem w działalności zawodowej substancji chemicznych i ich mieszanin,
- udostępniania na rynku oraz stosowania produktów biobójczych i prekursorów narkotyków kat. 2 i 3,
- wprowadzania do obrotu detergentów,
- zakazu wytwarzania i wprowadzania do obrotu na terytorium RP środków zastępczych i nowych substancji psychoaktywnych.

W 2018 roku w nadzorowanych zakładach pracy przeprowadzono ogółem 115 kontroli (w ramach bieżącego nadzoru sanitarnego, sprawdzające realizację wydanych wcześniej decyzji, a także kontrole problemowe i doraźne). Skontrolowano 85 zakładów (Tab.3), w których łącznie zatrudnionych jest 3514 pracowników.

Lata	2016	2017	2018
Liczba zakładów skontrolowanych	70	71	85

Tab.3 Liczba zakładów skontrolowanych w latach 2016-2018

Najczęściej stwierdzanymi podczas kontroli nieprawidłowościami były:

- zły stan techniczny i sanitarny pomieszczeń pracy i pomieszczeń higieniczno-sanitarnych lub niezgodne z obowiązującymi wymaganiami ich wyposażenie,
- brak aktualnych wyników pomiarów stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy,
- brak zgodnej z wymaganiami oceny ryzyka zawodowego uwzględniającej wszystkie rodzaje zagrożeń związanych z wykonywaną pracą.

W 2018r. w związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami Sekcja Higieny Pracy prowadziła postępowania administracyjno-egzekucyjne. Zostało wydanych 46 decyzji administracyjnych (Tab. 4) zawierających 190 nakazów m.in. w zakresie:

- substancji i mieszanin chemicznych: 6 nakazów,
- czynników biologicznych w środowisku pracy: 1 nakaz,
- badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia na stanowiskach pracy: 38 nakazów,
- obniżenia stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia na stanowiskach pracy do dopuszczalnych NDS i NDN: 9 nakazów,
- oceny ryzyka zawodowego: 7 nakazów,
- właściwego stanu pomieszczeń pracy: 40 nakazów,
- właściwego stanu pomieszczeń higieniczno-sanitarnych: 75 nakazów,

- odzieży roboczej oraz środków ochrony indywidualnej: 2 nakazy,
- instrukcji stanowiskowych bhp: 2 nakazy,
- systemu udzielania pierwszej pomocy: 4 nakazy,
- wymagań gabarytowo - przestrzennych pomieszczeń: 7 nakazów.

Lata	2016	2017	2018
Liczba decyzji	29	35	46

Tab.4 Liczba decyzji wydanych w latach 2016-2018

Spośród 217 nadzorowanych zakładów pracy stwierdzono przekroczenia normatywów higienicznych czynników szkodliwych dla zdrowia w 8 zakładach. Przekroczenia NDS i NDN stwierdzone w 2018r. dotyczyły branż o następujących profilach produkcji:

- PKD 16: produkcja wyrobów z drewna - w 2 zakładach,
- PKD 25, 28: produkcja metalowych wyrobów gotowych oraz produkcja części do maszyn i urządzeń - w 3 zakładach,
- PKD 35: dystrybucja gazu - w 1 zakładzie,
- PKD 49: transport drogowy towarów (wykonywanie opakowań do transportu materiałów oraz produkcja metalowych wyrobów gotowych) - w 2 zakładach.

W zakładach, w których stwierdzono największą liczbę przekroczeń NDS i NDN, rodzaj prowadzonej produkcji lub wykonywanych usług sprawił, że pracownicy narażeni byli na więcej niż jeden czynnik szkodliwy. Pracownicy zatrudnieni w transporcie drogowym towarów przy wykonywaniu opakowań do transportu oraz produkcji metalowych wyrobów narażeni byli zarówno na hałas, drgania mechaniczne, jak również na pyły przemysłowe.

Ogółem w warunkach przekroczeń najwyższych dopuszczalnych stężeń (NDS) i natężeń (NDN) czynników szkodliwych dla zdrowia w 2018r. zatrudnionych było 188 pracowników (w 2017r. - 212 osób) z czego:

- przy produkcji wyrobów z drewna - 12 pracowników,
- przy produkcji metalowych wyrobów gotowych oraz produkcji części do maszyn i urządzeń - 21 pracowników,
- przy produkcji opakowań do transportu materiałów oraz produkcji wyrobów metalowych (transport drogowy) - 149 pracowników,
- przy dystrybucji gazu - 6 pracowników.

Najczęściej występującym czynnikiem szkodliwym w nadzorowanych zakładach pracy, podobnie jak w latach ubiegłych był ponadnormatywny hałas, którego przekroczenie stwierdzono w 7 nadzorowanych zakładach. Łączna liczba osób narażonych na jego oddziaływanie stanowiła 2,9% ogółu zatrudnionych w różnych gałęziach gospodarki.

W celu poprawy warunków pracy sporządzono i wdrożono programy działań organizacyjno - technicznych zmierzających do ograniczenia narażenia na hałas.

Nadzorem Sekcji Higieny Pracy objęto 8 zakładów, w których pracownicy narażeni są bądź mają kontakt z czynnikami rakotwórczymi. Przeprowadzono 8 kontroli, podczas których oceniono sposób ograniczenia zagrożenia pracowników:

- badania profilaktyczne,
- szkolenia,
- zapewnienie pracownikom odzieży roboczej i sprzętu ochrony indywidualnej,

- warunki do higienicznego przechowywania odzieży i spożywania posiłków,
- prowadzenia wymaganej dokumentacji.

Podczas kontroli stwierdzono występowanie następujących czynników rakotwórczych: promieniowanie jonizujące, pyły drewna twardego (buk, dąb) oraz substancje chemiczne o działaniu rakotwórczym (tlenek chromu (VI), formaldehyd).

Liczbę osób narażonych na czynniki rakotwórcze w skontrolowanych zakładach oceniono na 65, natomiast zatrudnionych w kontakcie z tymi czynnikami na 54. Nie została wydana żadna decyzja dotycząca pracowników narażonych na działanie substancji chemicznych, ich mieszanin, czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym. W ramach nadzoru w zakresie szkodliwych czynników biologicznych w środowisku pracy przeprowadzono w minionym roku 22 kontrole w 21 zakładach pracy. Oceniono działania zmierzające do ograniczenia ryzyka zawodowego związanego z występowaniem tych czynników m.in. w placówkach służby zdrowia, zakładach produkcji żywności, zakładzie gospodarki odpadami, zakładach instalacyjno - remontowych. W jednym zakładzie stwierdzono brak oceny ryzyka zawodowego pracowników dotyczącej narażenia na czynniki biologiczne. Została wydana 1 decyzja.

W 2018r. skontrolowano również 44 zakłady stosujące w działalności zawodowej niebezpieczne substancje chemiczne i ich mieszaniny. Najczęściej były to substancje stosowane do produkcji mieszanin oraz farby, lakiery, rozpuszczalniki, kleje, środki czyszczące, dezynfekcyjne, smary, oleje, produkty z grupy chemii budowlanej, odczynniki chemiczne.

Przeprowadzono 47 kontroli w tym zakresie.

Stwierdzono nieprawidłowości związane z nieprzebraniem obowiązków wynikających m.in. z kodeksu pracy i rozporządzenia w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy związanej z występowaniem w miejscu pracy czynników chemicznych t.j. brak w ocenie ryzyka zawodowego informacji o zagrożeniach wynikających ze stosowania substancji lub mieszanin niebezpiecznych, brak aktualnego spisu stosowanych substancji chemicznych i ich mieszanin, brak oznakowania miejsca składowania substancji lub mieszanin chemicznych, brak instrukcji składowania, załadunku i transportu produktów chemicznych. W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami wydano 5 decyzji. W Świętochłowicach wśród wprowadzających do obrotu substancje i mieszaniny chemiczne są producent, importer, dystrybutorzy (m.in. hurtownie, sklepy wielkopowierzchniowe) oraz formulatorzy (dalsi użytkownicy).

W roku 2018 w zakresie wprowadzania do obrotu substancji chemicznych w postaci własnej lub jako składników mieszanin przeprowadzono 1 kontrolę u dystrybutora.

W trakcie kontroli oceniano realizację wymogów w zakresie wprowadzania do obrotu substancji i mieszanin chemicznych, celem zapewnienia odbiorcom produktów chemicznych prawidłowych informacji dotyczących bezpiecznego stosowania (skontrolowano oznakowanie opakowań i karty charakterystyki mieszanin chemicznych oraz niezbędną dokumentację).

Dla 5 produktów chemicznych sprawdzono pod względem wymagań karty charakterystyki i oznakowanie - nie wydano decyzji administracyjnej.

Sekcja Higieny Pracy skontrolowała 5 podmiotów stosujących w swojej działalności zawodowej produkty biobójcze.

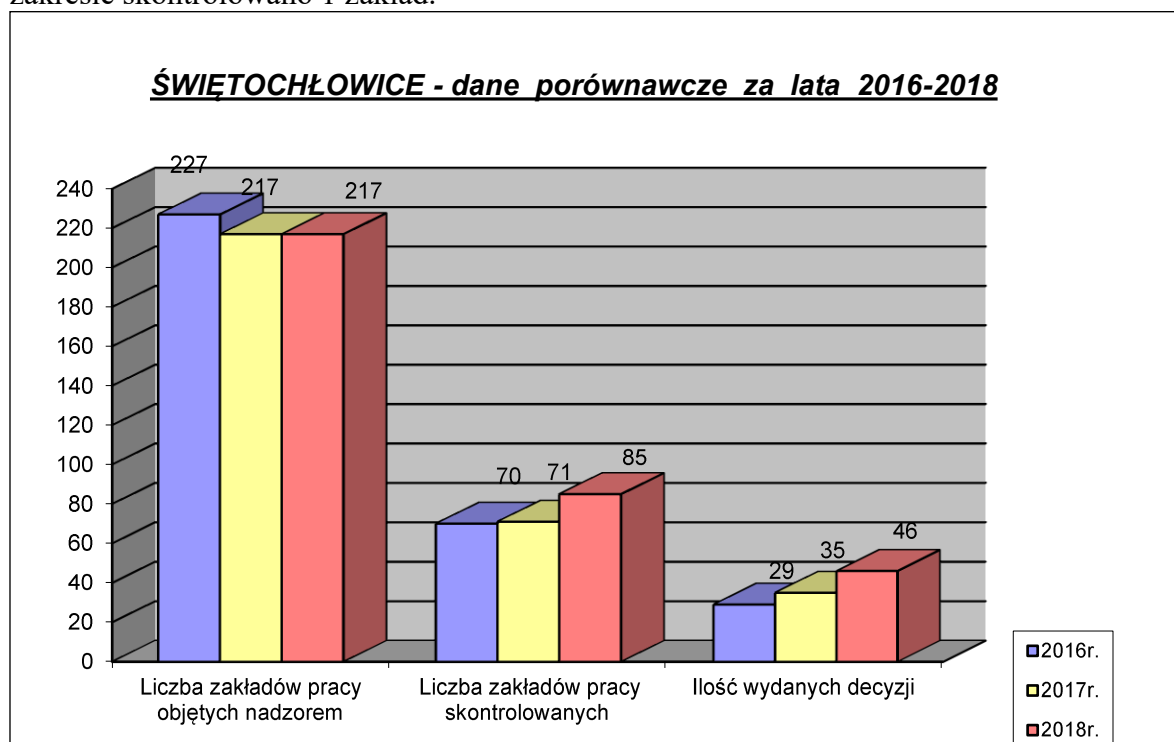
Nie stwierdzono w tym zakresie nieprawidłowości. Wszystkie produkty posiadały wymagane pozwolenia na obrót.

Mając na względzie przepisy ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii skontrolowano 3 zakłady stosujący w swojej działalności zawodowej prekursorzy narkotyków kat. 3.

Nie stwierdzono w tym zakresie uchybień.

Plan pracy obejmował również program wieloletni, tj. ocenę przygotowania pracodawców pod kątem przestrzegania przepisów i zasad bhp podczas prac związanych z usuwaniem bądź zabezpieczaniem wyrobów zawierających azbest. W tym zakresie przeprowadzono 3 kontrole w trakcie prac powodujących kontakt z azbestem.

W roku 2018 kontynuowano nadzór nad warunkami pracy i oceną narażenia zawodowego pracowników zatrudnionych w zakładach sektora gospodarki odpadami i ściekami. W w/w zakresie skontrolowano 1 zakład.

Sekcja Higiena Pracy prowadzi również postępowania wyjaśniające i administracyjne w zakresie występowania chorób zawodowych.

W 2018r. w związku z podejrzeniem choroby zawodowej przeprowadzono 10 postępowań dotyczących pracowników lub byłych pracowników zatrudnionych w świętochłowickich zakładach pracy. Wydano 5 decyzji w sprawie chorób zawodowych, w tym 2 decyzje stwierdzające i 3 decyzje o braku podstaw do stwierdzenia chorób zawodowych. Od w/w decyzji do organu II instancji tj. Śląskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego nie wpłynęły odwołania. Stwierdzone w 2018r. prawomocnymi decyzjami choroby to: pylica górników kopalń węgla oraz choroba opłucnej lub osierdzia wywołana pyłem azbestu. Szczegółowe dane dotyczące stwierdzonych chorób przesyłane są w postaci kart stwierdzenia choroby zawodowej do Instytutu Medycyny Pracy w Łodzi, który prowadzi Centralny Rejestr Chorób Zawodowych i analizuje kształtowanie się zapadalności na te choroby.

W ostatnich trzech latach liczba wydawanych decyzji dotyczących chorób zawodowych kształtowała się następująco (Tab.5).

Lata	2016	2017	2018
Decyzje stwierdzające	0	0	2
Decyzje odmowne	1	0	3
RAZEM	1	0	5

Tab.5 Liczba decyzji w sprawie chorób zawodowych wydanych w latach 2016-2018

Sekcja Higieny Pracy w ramach prowadzonego nadzoru nad warunkami pracy realizuje także zadania z zakresu promocji zdrowia. We współpracy z Oświatą Zdrowotną w 2018r. współuczestniczo w nadzorze nad realizacją ustawy o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych w zakładach pracy. W trakcie kontroli z zakresu higieny pracy oceniono realizację zapisów w/w ustawy przez pracodawców.

Uczestniczo również w kampanii „Zdrowe i bezpieczne miejsce pracy: substancje niebezpieczne pod kontrolą” poprzez umieszczenie informacji na stronie internetowej Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej oraz przesłanie pism informujących o kampanii do zakładów stosujących w swojej działalności zawodowej substancje niebezpieczne.

Kierownik Sekcji Higieny Pracy współuczestniczył w wykładzie na temat co to są i jak działają „dopalacze” podczas Miejskiej Kampanii Społecznej pod tytułem „Dopalacze=Śmiertelne Niebezpieczeństwo” w Świętochłowicach.

Ponadto na kształtowanie prozdrowotnych zachowań zwracano uwagę podczas realizacji zadań z zakresu higieny pracy, tj. nadzoru nad warunkami pracy, postępowania w sprawie chorób zawodowych. W 2018r. Sekcja Higieny Pracy prowadziła monitoring rynku produktów w celu identyfikacji podmiotów co do których istnieje uzasadnione podejrzenie, że wprowadzają do obrotu środki zastępcze i nowe substancje psychoaktywne.

Na terenie Świętochłowic nie ujawniono lokali w których dochodziłoby do wprowadzania środków zastępczych lub nowych substancji psychoaktywnych.

W związku z nowelizacją ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii podmioty lecznicze mają obowiązek zgłaszania do PPIS przypadki podejrzenia zatrucia środkiem zastępczym lub nową substancją psychoaktywną. Od 21 sierpnia 2018r. podmioty lecznicze z terenu Świętochłowic zgłosiły do PPIS w Chorzowie 6 przypadków zatrucia środkiem zastępczym lub nową substancją psychoaktywną.

Higiena dzieci i młodzieży

Ocenę stanu sanitarnego placówek oświatowo-wychowawczych dokonano na podstawie analizy wyników kontroli, które zostały przeprowadzone w ubiegłym roku, mając na uwadze przede wszystkim warunki higieniczno-zdrowotne i bezpieczeństwo pobytu dzieci i młodzieży w placówkach.

W 2018 roku nadzorem objętych było **41** zakładów stałych oraz **3** placówki wypoczynku, w których zorganizowano 5 turnusów.

Ogółem przeprowadzono **50** kontroli, wydano **4** decyzje administracyjne w tym 1 nakazowa, 2 prolongujące, 1 dotycząca opinii sanitarnej oraz 3 decyzje płatnicze na sumę 354 zł. Mandatów karnych nie nałożono.

ŻŁOBKI

Na nadzorowanym terenie funkcjonowało dziesięć żłobków, w których opiekę zapewniono dla 174 dzieci.

Kontrole wykazały, że stan techniczny oraz sanitarno-higieniczny placówek był dobry. We wszystkich placówkach warunki do utrzymania higieny osobistej oceniono jako prawidłowe, posiadały dostęp do bieżącej ciepłej wody oraz wyposażone były w środki higieny osobistej.

PRZEDSZKOLA

Nadzorem objętych było 13 placówek. W roku sprawozdawczym skontrolowano wszystkie przedszkola. Stan techniczny i sanitarno-higieniczny placówek był dobry.

We wszystkich placówkach zachowane były standardy dostępności do urządzeń sanitarnych.

Warunki do utrzymania higieny były prawidłowe, we wszystkich placówkach zapewniona była bieżąca ciepła woda do mycia rąk i mydło w dozownikach. Ręczniki wielokrotnego i dodatkowo jednorazowego użycia zapewnione były w dziesięciu placówkach, natomiast w trzech placówkach zapewniono ręczniki papierowe.

◀ W jednym przedszkolu dokonano oceny dostosowania mebli edukacyjnych do zasad ergonomii. Zmierzono 75 dzieci, wszystkie dzieci siedziały prawidłowo (**100%**). W roku 2017 dokonano oceny również w jednym przedszkolu (99 dzieci) i wszystkie przedszkolaki korzystały z prawidłowych stanowisk pracy. We wszystkich przedszkolach meble edukacyjne zakupiono po 1997 roku. W sześciu przedszkolach (46,1%) odsetek mebli z certyfikatami wyniósł 100%, powyżej 50% mebli certyfikowanych stwierdzono w siedmiu placówkach (53,8%).

◀ Wszystkie placówki prowadziły żywienie dzieci w przedszkolu. W dziesięciu przedszkolach posiłki przygotowywane były na miejscu, natomiast trzy placówki korzystały z usług cateringowych.

◀ Piaskownice zabezpieczano przed dostępem zwierząt i możliwością zanieczyszczenia piasku odchodami zwierząt. Teren wszystkich działek przedszkolnych był ogrodzony i uporządkowany.

◀ Urządzenia sportowo-zabawowe na działkach przedszkolnych podlegały okresowym przeglądom, które dokonywane były przez zewnętrzne firmy, a na bieżąco remontowali i konserwowali pracownicy przedszkoli.

SZKOŁY

W roku 2018 skontrolowano 8 szkół wszystkich typów (88,9% będących pod nadzorem). Jedna placówka (Zespół Szkół i Pracy Pozaszkolnej) w dalszym ciągu jest w złym stanie technicznym. W szkole tej nadal brak jest bieżącej ciepłej wody do mycia rąk. Pozostałe budynki utrzymane były w dobrym stanie technicznym i higieniczno-sanitarnym. Warunki do utrzymania higieny oceniono jako prawidłowe. Placówki wyposażone były w środki higieny osobistej, ręczniki papierowe lub suszarki, mydło w dozownikach i papier toaletowy. Standardy dostępności do urządzeń sanitarnych były zachowane.

◀ W ubiegłym roku w trzech szkołach podstawowych przeprowadzono badania w zakresie dostosowania mebli szkolnych do zasad ergonomii. Zmierzono 322 uczniów, wszyscy uczniowie (100%) korzystali z mebli dostosowanych do wzrostu, podobnie jak w roku 2017. Wszystkie meble zakupione były po 1997 roku. Na osiem skontrolowanych szkół w dwóch szkołach (25%) odsetek mebli edukacyjnych posiadających certyfikaty zgodności z Polską Normą wyniósł 100%, natomiast powyżej 50% mebli z certyfikatami stwierdzono w sześciu placówkach (75%).

◀ W 2018 roku w ramach sprawowanego nadzoru sanitarnego przeprowadzono ocenę realizacji wymogów w zakresie stosowania niebezpiecznych substancji i preparatów chemicznych w szkołach. Z pośród skontrolowanych szkół jedna placówka posiadała substancje chemiczne i ich mieszaniny. Substancje te oznakowane były zgodnie z wymogami oraz posiadały wymagane karty charakterystyki. W pracowni chemicznej udostępniono do wglądu aktualny spis będących na stanie substancji chemicznych.

◀ Przeprowadzono analizę tygodniowych rozkładów zajęć lekcyjnych. Oceniono rozkłady w 8 szkołach. Wszystkie ocenione rozkłady były prawidłowe, zgodne z wymogami rozporządzenia.

◀ Infrastruktura do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego. Z urządzeń natryskowych uczniowie nie korzystali systematycznie po zajęciach wychowania fizycznego, natomiast w dwóch wykorzystywane były sporadycznie, w trzech tylko po zajęciach dodatkowych, a w jednej były nieczynne.

◀ Szkoły zapewniły wszystkim uczniom możliwość pozostawienia części podręczników i przyborów szkolnych.

◀ W minionym roku sprawozdawczym spośród skontrolowanych szkół jedna szkoła nie prowadziła dożywiania, w siedmiu szkołach posiłki przygotowywane były na miejscu. W 2018 roku zwiększyła się liczba uczniów korzystających z obiadów w stołówkach szkolnych.

Z obiadów korzystało **29,5%** uczniów uczęszczających do szkół (w roku 2017 – **25,4%**), w tym **18,3%** obiadów finansowanych było przez Ośrodek Pomocy Społecznej, a (w roku 2017 – **20,5%**).

W **87,5%** szkół zapewniono możliwość wypicia ciepłego napoju (mleko).

◀ Oceniając warunki sprawowania opieki zdrowotnej nad uczniami stwierdzono, że wszystkie skontrolowane szkoły posiadały gabinety profilaktyki zdrowotnej do własnej dyspozycji.

◀ Akcję badania tornistrów przeprowadzono w dwóch szkołach podstawowych. Badaniami objęto 558 uczniów, w tym u 497 uczniów (84,5%) obciążenie ciężarem tornistra mieściło się w normie.

PLACÓWKI WYPOCZYNKU DZIECI I MŁODZIEŻY

W 2018 roku podczas wypoczynku zimowego i letniego przeprowadzono 5 kontroli, w tym 3 w okresie ferii zimowych i 2 w okresie wakacji letnich.

Na nadzorowanym terenie organizowany był wyłącznie wypoczynek w miejscu zamieszkania, w zakładach całorocznych będących pod stałym bieżącym nadzorem.

We wszystkich placówkach zapewnione były odpowiednie warunki sanitarno-higieniczne.

Zapobiegawczy nadzór sanitarny

Opiniowanie planów zagospodarowania przestrzennego na terenie miasta Świętochłowice

- w 2018 r. nie uzgodniono żadnego projektu planu zagospodarowania przestrzennego Świętochłowic (w 2017 r. wydano cztery takie uzgodnienia). Sporządzono jedną opinię sanitarną dotyczącą zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko. W związku z powyższym nie dokonano zmian w obowiązujących planach zagospodarowania przestrzennego;
- w 2018 r. nie uzgadniano odstąpienia od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko;
- rozpatrywane sprawy obejmowały większe obszary miasta – fragmenty dzielnic. Dla Miasta Świętochłowice określono zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganej w prognozie oddziaływania na środowisko dla obszaru o powierzchni około 186 ha (zachodnia część miasta, rejon ul. DTŚ, linii kolejowej, ulicy Metalowców, Ceramicznej, Śląskiej i Wojska Polskiego). Zwracano uwagę na zdrowie ludzi, gospodarkę wodno – ściekową, odpady, ochronę środowiska gruntowo – wodnego, ochronę powietrza atmosferycznego, ochronę przed hałasem i promieniowaniem elektromagnetycznym.

W mieście Świętochłowice, przy braku planu zagospodarowania, za każdym razem występowało o uzgodnienie warunków zabudowy i zagospodarowania terenu.

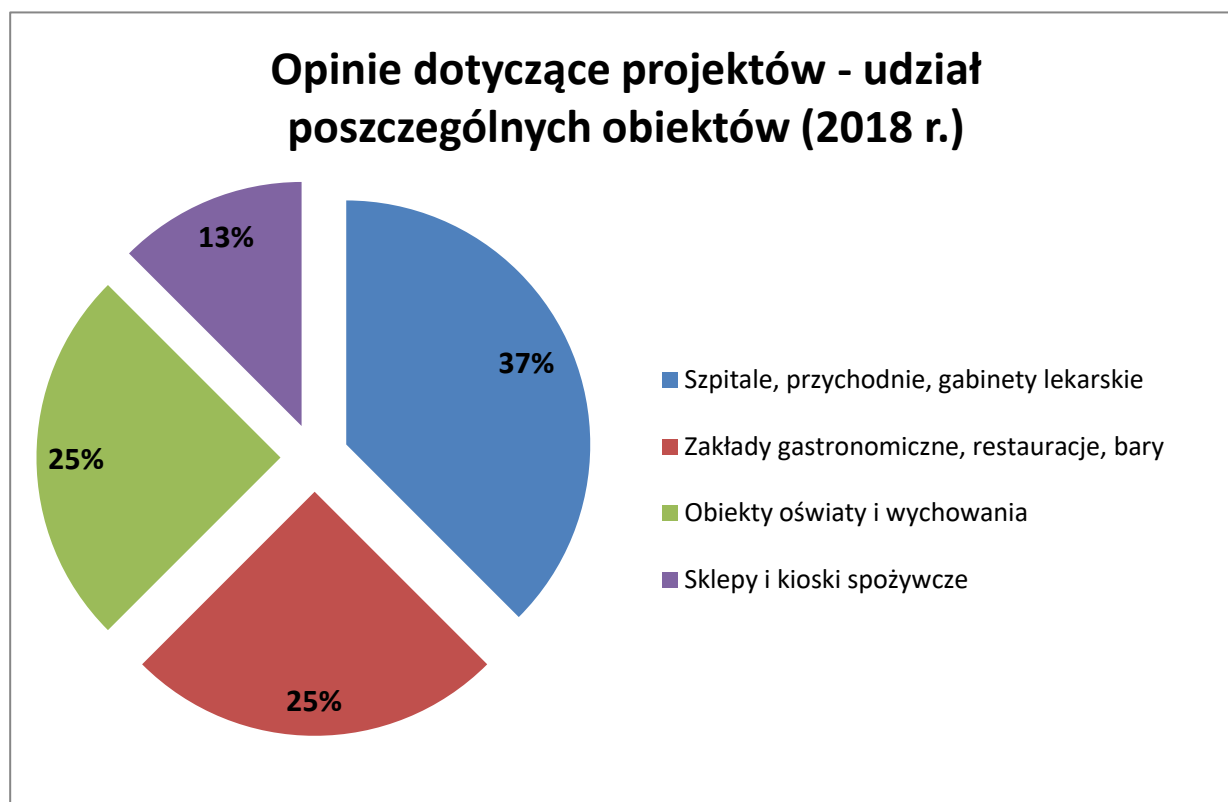
Uzgadnianie przedsięwzięć na etapie decyzji o uwarunkowaniach środowiskowych

W 2018 roku nie wydano żadnych uzgodnień w formie opinii sanitarnej dla przedsięwzięć na etapie decyzji o uwarunkowaniach środowiskowych (w 2017 r. wydano jedną opinię).

Ponadto Sekcja Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego, w przypadku Miasta Świętochłowice, uzgodniła 7 warunków zabudowy i zagospodarowania terenu (o 1 mniej w stosunku do roku 2017) – m.in. dla obiektów mieszkalnych (rozbudowa, zmiana sposobu użytkowania na cele mieszkalne), hali garażowej, zakładu zbierania i przetwarzania odpadów oraz obiektów handlowo – usługowych. Dla uzgadnianych warunków zabudowy nie wydano żadnej negatywnej opinii.

Uzgadnianie dokumentacji projektowych

W 2017 roku uzgodniono 8 dokumentacji projektowych (o sześć mniej niż w roku poprzedzającym). Najwięcej uzgodnień było dla szpitali, przychodni i gabinetów lekarskich, a w dalszej kolejności dla obiektów oświaty i zakładów małej gastronomii. Nie opiniowano projektów związanych z zakładami przemysłowymi, obiektami fryzjersko – kosmetycznymi oraz budynkami biurowymi. W trakcie opiniowania dokumentacji projektowych nie napotymano większych trudności w ich uzgadnianiu. Sporadycznie wyjaśniano niezgodności z wymogami higieniczno – sanitarnymi bezpośrednio z projektantem lub inwestorem (niezgodności te dotyczyły m.in. braku wyczerpującego opisu technicznego i technologicznego czy braku niezbędnych punktów wodnych). Nie było przypadku negatywnego uzgodnienia projektu.

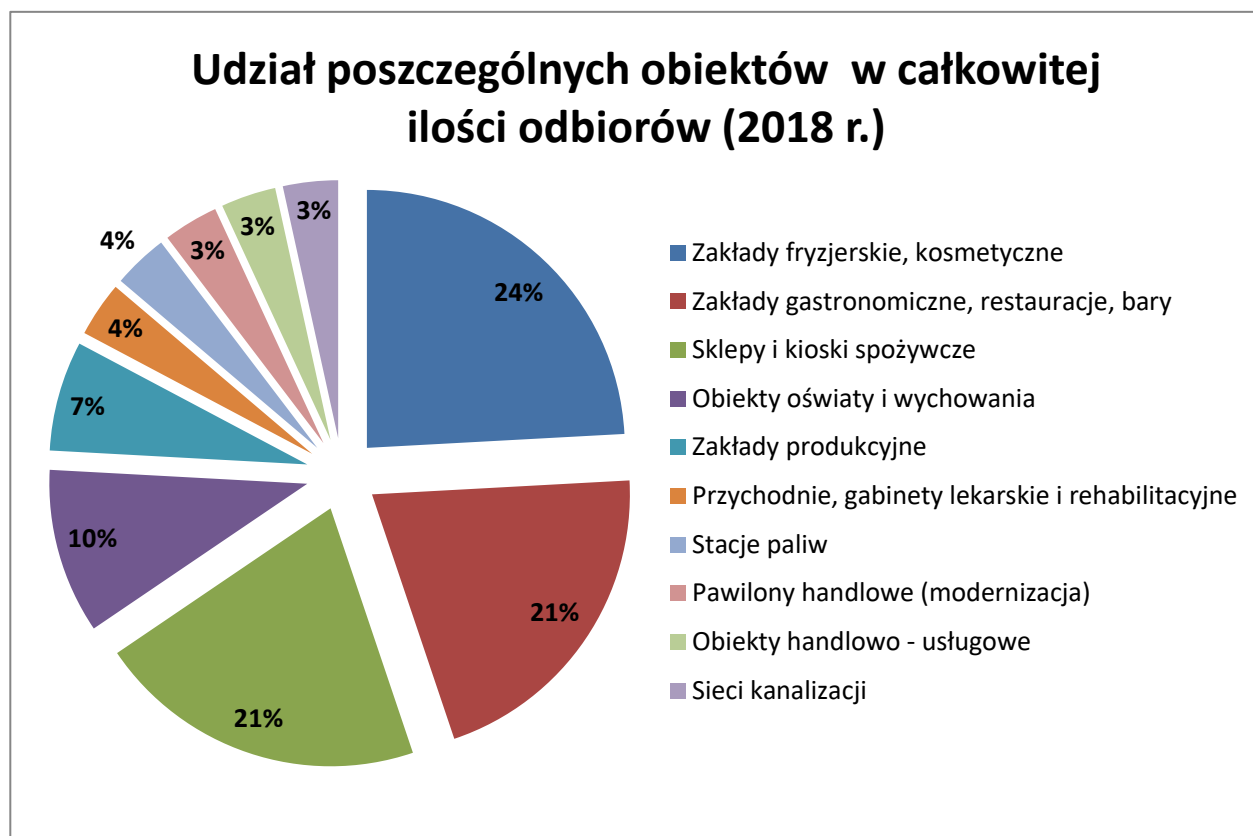

Wykres 1. Opinie dotyczące projektów – udział poszczególnych obiektów

Uczestniczenie w dopuszczeniu do użytkowania obiektów budowlanych

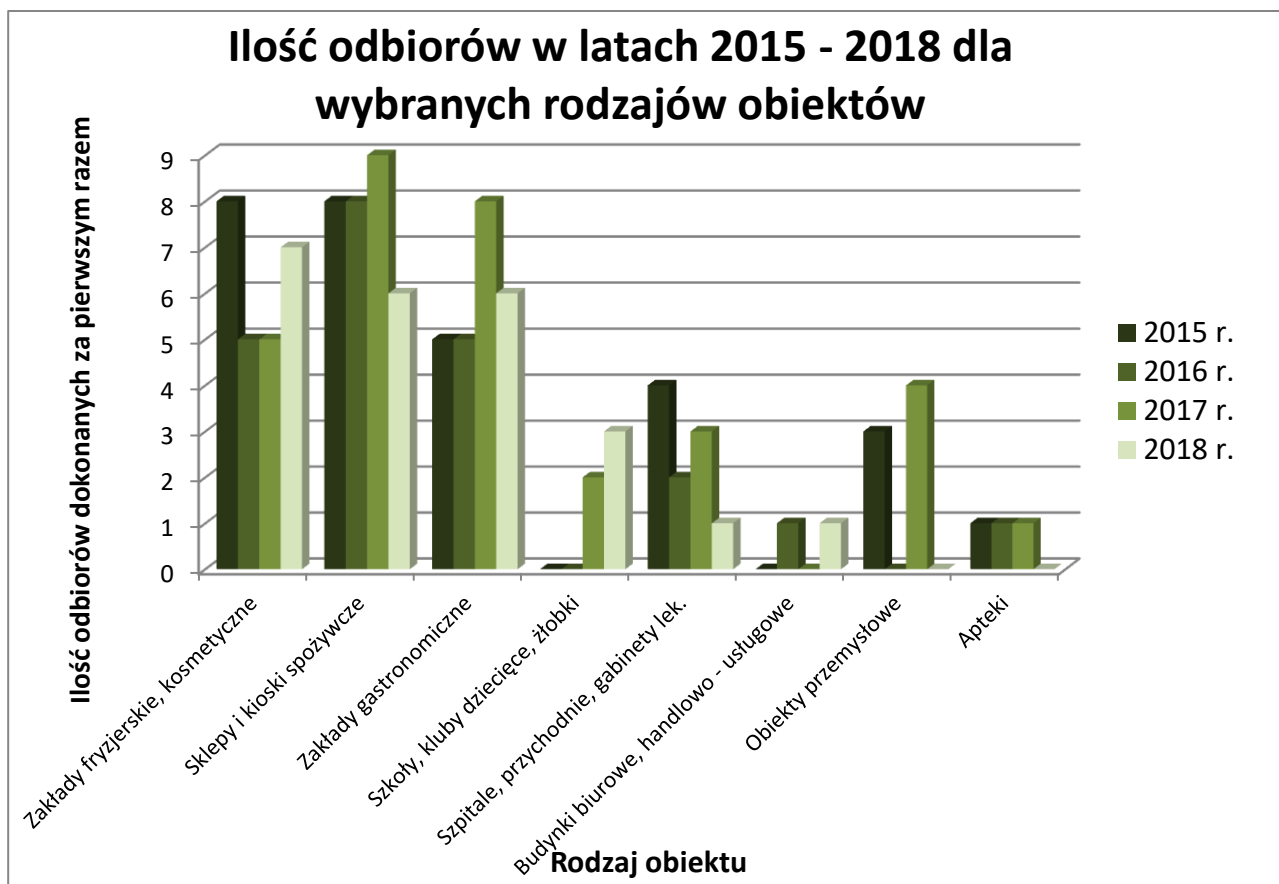
W 2017 r. wydano 29 opinii dopuszczających do użytkowania nowe bądź zmodernizowane placówki (o sześć mniej niż w roku poprzedzającym), co wiązało się z przeprowadzeniem 30 kontroli. W/w opinie zostały wydane przede wszystkim dla takich obiektów jak: zakłady fryzjerskie i odnowy biologicznej (o udziale 24% wszystkich obiektów), bary piwne, kawiarnie, lokale gastronomiczne (o łącznym udziale 21% wszystkich odbiorów), sklepy i kioski spożywcze (około 21% wszystkich obiektów dla których dokonano odbioru), obiekty oświaty – przedszkola, żłobki (o udziale 10% wszystkich obiektów), obiekty produkcyjne (7%), przychodnie i gabinety lekarskie (o udziale 4%) oraz stacje paliw (4%). Większość obiektów było przygotowanych do odbioru zgodnie z zaopiniowanym projektem oraz wymogami higieniczno – sanitarnymi. Jednak pewna część z nich wymagała powtórnej kontroli przed dopuszczeniem do użytkowania. Powodem ponownych kontroli było przede wszystkim: brak wyposażenia obiektu, brak niezbędnych punktów wodnych czy zmiany w układzie pomieszczeń i wykonaniu wentylacji wpływające na stan sanitarny. Najgorzej przygotowane do odbioru były zakłady produkcyjne (przetwórstwa spożywczego) Najlepiej przygotowane były sklepy i kioski spożywcze, zakłady fryzjersko – kosmetyczne i obiekty służby zdrowia (gabinety lekarskie, przychodnie) – podobnie tendencje zaobserwowano w 2017 r.

Udział poszczególnych obiektów w całkowitej ilości odbiorów dla Świętochłowic przedstawiono na wykresie poniżej:

Wykres 2. Udział poszczególnych obiektów w całkowitej ilości odbiorów w Świętochłowicach

Na wykresie 2 przedstawiono zmiany w ilości odbieranych obiektów dla poszczególnych kategorii na przestrzeni ostatnich czterech lat. Można zaobserwować, że w stosunku do roku 2018 r. nastąpił wzrost ilości otwieranych zakładów fryzjersko – kosmetycznych i odnowy biologicznej oraz obiektów oświaty. Znacznie zmniejszyła się ilość odbiorów sklepów i kiosków spożywczych, zakładów gastronomicznych oraz obiektów służby zdrowia i zakładów przemysłowych (w 2018 r. nie odebrano żadnego zakładu przemysłowego ani apteki). Ilość nowopowstających obiektów biurowych oraz zakładów przemysłowych wykazuje podobne tendencje od kilku lat. Okresy w których otwierają się nowe zakłady tego typu przeplatają się z latami w których nie odbiera się żadnych w/w obiektów.

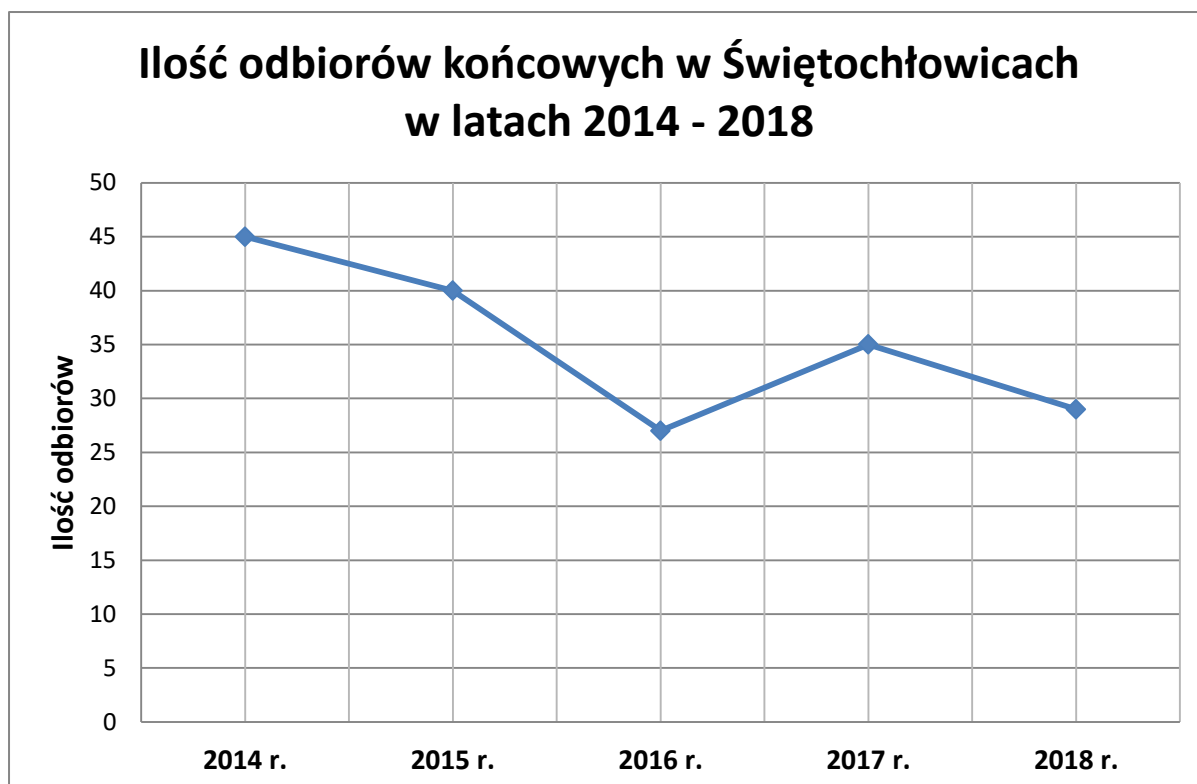

Wykres 3. Ilość odbiorów w latach 2015 – 2018 dla wybranych rodzajów obiektów

Do najciekawszych obiektów dopuszczonych do użytkowania na terenie miasta Świętochłowice należą:

- ✓ Restauracja typu fast – food „MAX PREMIUM BURGERS” przy ul. Żołnierskiej 33 w Świętochłowicach;
- ✓ Browar przy ulicy Szygarskiej 27 w Świętochłowicach (modernizacja).

Na wykresie 3 przedstawiono ilość odbiorów końcowych w Świętochłowicach w ostatnich pięciu latach. Od 2014 r. do 2016 r. obserwowano znaczny spadek ilości odbieranych zakładów/obiektów w mieście. Sytuacja uległa zmianie w 2017 r. (odebrano o osiem obiektów więcej niż w roku 2016). W 2018 r. odnotowano ponowny spadek ilości odbiorów w porównaniu do roku poprzedzającego.

Wykres 4. Ilość odbiorów końcowych w Świętochłowicach w latach 2014 – 2018.

Łączna ilość opinii związana z kontrolami na terenie Miasta Świętochłowice wydana w porozumieniu z poszczególnymi Sekcjami PSSE w Chorzowie przedstawiona została w tabeli 1 zamieszczonej poniżej. Kontrole dokonywane były przede wszystkim na wnioski indywidualnych inwestorów oraz na wnioski Urzędu Miejskiego.

Tabela 1. Opinie wydane dla poszczególnych sekcji nadzoru bieżącego

L.p.	Znak sekcji	Warunki zabudowy	Uwarunkowania środowiskowe	Dokumentacje projektowe	Dopuszczenie do użytkowania
1.	HŻŻiPU	-	-	3	15
2.	HKiŚ	4	-	-	9
3.	HP	3	-	-	0
4.	HD	-	-	2	4
5.	EP	-	-	3	1
6.	Wet.	-	-	-	-
Ogółem:	-	7	0	8	29

Oświata zdrowotna

1. Oświata Zdrowotna realizuje następujące akcje profilaktyczne skierowane **do ogółu społeczeństwa.**

Tematyka akcji to:

- profilaktyka uzależnień od papierosów, alkoholu i środków psychoaktywnych
- profilaktyka HIV/AIDS
- bezpieczne opalanie
- profilaktyka zatruc grzybami
- profilaktyka wszawicy
- znaczenie szczepień ochronnych w profilaktyce chorób
- zwrócenie uwagi na problem antybiotykooporności

Działania były organizowane przez Oświatę Zdrowotną przy współpracy z Urzędem Miejskim w Świętochłowicach, przedszkolami, szkołami, świętochłowickim Dziennym Domem „Senior +” , świętochłowicką szkołą rodzenia, Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną. Odbiorcami działań byli seniorzy, społeczność lokalna, kobiety ciężarne, rodzice, dzieci i młodzież, czytelnicy strony internetowej PSSE w Chorzowie oraz Facebooka. Podczas organizowanych działań profilaktycznych wykorzystywano algokogle i narkogogle, smokerlyzer, rozdawano ulotki i plakaty.

2. W **przedszkolach** realizowane są następujące programy i akcje:

- Program pn. Żywnienie na wagę zdrowia – Klub Zdrowego Przedszkolaka – *program mający na celu wspieranie prawidłowego rozwoju dzieci poprzez propagowanie aktywności fizycznej i zdrowego stylu życia.*

Akcje:

- Zaszczep w sobie chęć szczepienia
- Profilaktyka pedikulozy

Wszystkie placówki zostały poinformowane o celach i założeniach programów. W interwencjach programowych wzięło udział ogółem **789** dzieci i **706** rodziców. W ramach programów udzielano porad i przekazano materiały edukacyjne pomocne w realizacji programów .

3. Realizowane w **szkołach podstawowych** programy i akcje to:

- Program „Smak życia – czyli debata o dopalaczach” – (**768 uczniów ze Świętochłowic i 210 rodziców**)
- Program „Bieg po zdrowie” – *program mający na celu opóźnienie lub zapobieżenie inicjacji tytoniowej wśród dzieci i młodzieży oraz pokazanie atrakcyjności życia w środowisku wolnym od dymu tytoniowego.- (251 uczniów ze Świętochłowic i 181 rodziców)*
- Program „Trzymaj Formę!”- *celem działań było zwiększenie świadomości uczniów i rodziców na temat wpływu żywienia i aktywności fizycznej na zdrowie.- 1751 uczniów ze Świętochłowic*

Akcje:

- Światowy Dzień bez Tytoniu
- Rzuć Palenie Razem z Nami!
- Dopalacze – Wypalacze groźne narkotyki
- Bezpieczne ferie 2018
- Bezpieczne wakacje 2018
- Brązowo ale czy zdrowo ? – podniesienie poziomu wiedzy nt. właściwego korzystania z promieni słonecznych

W programach edukacyjnych ogółem wzięło udział **2770** uczniów i **391** rodziców. Placówki zaopatrzone w materiały edukacyjne pomocne w ich realizacji.

4 . Do młodzieży **szkół ponadpodstawowych** skierowano następujące działania:

Programy:

- Program ARS – czyli jak dbać o miłość- **(293 uczniów ze Świętochłowic i 49 rodziców)**
- Program „Podstępne WZW” **(196 uczniów ze Świętochłowic i 74 rodziców)**
- Program „Znamie! Znam je ?” **(359 uczniów ze Świętochłowic i 255 rodziców)**
- Program „Wybierz Życie – Pierwszy Krok” – **(266 uczniów ze Świętochłowic i 70 rodziców)**

Akcje:

- Światowy Dzień bez Tytoniu
- Światowy Dzień Rzucania Palenia
- Dopalacze – Wypalacze Groźne narkotyki
- Światowy Dzień AIDS
- Projekt „HIV/AIDS – wiem, nie boję się, toleruję”
- Światowy Dzień Zdrowia Europejski Dzień Wiedzy o Antybiotykach
- Brązowo ale czy zdrowo?
- Zaszczep w sobie chęć szczepienia- *celem akcji było podniesienie wiedzy nt. szczepień ochronnych w profilaktyce chorób zakaźnych oraz korzyści wynikających ze szczepień*
- Bezpieczne ferie
- Bezpieczne wakacje 2018

W programach ogółem wzięło udział **1114** uczniów i **448** rodziców i innych osób (pracowników niepedagogicznych szkoły).

Dzięki współpracy z Urzędem Miejskim w Świętochłowicach oraz Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną w Świętochłowicach zorganizowano **18 października 2018r.** konferencję metodyczną dla nauczycieli i wychowawców placówek oświatowych miasta Świętochłowice pt. „DOPALACZE-NOWE/STARE NARKOTYKI”.

Państwowy Powiatowy
Inspektor Sanitarny
w Chorzowie
Aneta
mgr Aneta Szczęśniak